

Lunds kommun

Granskning av krisberedskapen i Lunds
kommun

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1. Bakgrund	4
1.2. Syfte och revisionsfrågor	4
1.3. Genomförande och avgränsning.....	5
1.4. Revisionskriterier	5
2. Uppföljning tidigare granskning.....	10
2.1. Kommunstyrelsen.....	10
2.2. Barn- och skolnämnden.....	11
2.3. Utbildningsnämnden.....	11
2.4. Vård- och omsorgsnämnden	11
2.5. Bedömning	12
3. Planering för central verksamhet.....	13
3.1. Sammanställning av dokumentation	13
3.2. Renhållningsstyrelsen	14
3.3. Servicenämnden	16
3.4. Bedömning	20
4. Beslut och åtgärder med anledning av pandemin	21
4.1. Kommuncentrala beslut och utvärderingar	21
4.2. Nämndernas beslut och utvärderingar	21
4.3. Samverkan	26
4.4. Åtgärdsplaner för personalförsörjning	26
4.5. Vaccinationer.....	31
4.6. Lagerhållning.....	31
4.7. Bedömning	33
5. Samarbete med civilsamhälle och frivilligorganisationer	34
5.1. Kommunstyrelsen.....	34
5.2. Nämnderna/styrelserna	34
5.3. Bedömning	35
6. Sammanfattande bedömning.....	36
Källförteckning	39

Sammanfattning

Vår sammanfattande bedömning är att granskade nämnder och styrelser har ett till stor del ändamålsenligt krisberedskaps- och krisledningsarbete.

Denna granskning är en uppföljande granskning av arbetet med krisberedskap utifrån den utveckling som ägt rum kring pandemin samt de rekommendationer som lämnades i samband med granskning av krisberedskapen 2020. Den granskning som genomfördes 2020 omfattade kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, barn- och skolnämnden samt vård- och omsorgsnämnden. Denna granskning omfattar därtill renhållningsstyrelsen samt servicenämnden.

Vi noterar att det har initierats ett arbete med att vidta åtgärder utifrån föregående gransknings rekommendationer, bland annat har det tagits fram en ny modul för att upprätta risk- och sårbarhetsanalyser. Vad gäller plan för övning och utbildning saknar granskade styrelser och nämnder färdigställda planer. Vi ser även att föregående rekommendation, vilken lämnades i kommunrevisionens missiv, kring uthållighet ej beaktats. Vi vill därför betona vikten av att föregående gransknings rekommendationer beaktas i samband med det framtida arbetet.

Vad gäller renhållningsstyrelsens och servicenämndens krisberedskapsarbete bedömer vi att de har en till stor del ändamålsenlig planering för upprätthållande av central verksamhet. Vi grundar vår bedömning på att centrala styrdokument finns upprättade och har beslutats, dock bör beredskapsplanerna och renhållningsstyrelsens pandemiplan utvecklas för att innehålla samtliga delar enligt MSB:s och Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Vidare konstaterar vi att det saknas övnings- och utbildningsplaner även för renhållningsstyrelsen och servicenämnden.

Granskade nämnder/styrelser har tagit fram åtgärdsplaner för personalförsörjning och upprättat en planering kring lagerhållning av skyddsutrustning, livsmedel och övrigt material som den samhällsviktiga verksamheten är beroende av. Vi noterar att vissa intervjuade ser ett behov av en kommunövergripande samverkan för att säkra bränsle till kommunens fordon. Vi bedömer även att det råder viss otydlighet i kommunen kring ansvaret för lagerhållning av livsmedel.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Säkerställ en tillräcklig samordning, planering och förutsättningar för lagerhållning av bränsle, skyddsutrustning, viktiga material samt livsmedel. Häri ingår också att ta beslut kring uthållighet i enlighet med den rekommendation som tidigare lämnats.
- ▶ Säkerställa att det finns en plan för övning och utbildning som även beaktar den politiska involveringen.
- ▶ Slutföra det pågående arbetet med åtgärder för att följa rekommendationerna i föregående granskning, vilka kvarstår.

Vi rekommenderar servicenämnden att:

- ▶ Se över behov av att utveckla krisberedskapsplan till att innefatta samtliga områden enligt MSB:s och Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Vi rekommenderar renhållningsstyrelsen att:

- ▶ Se över behov av att utveckla krisberedskapsplan och pandemiplan till att innefatta samtliga områden enligt MSB:s och Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Vi rekommenderar renhållningsstyrelsen, servicenämnden, barn- och skolnämnden, vård- och omsorgsnämnden och utbildningsnämnden att:

- ▶ Tydliggöra den politiska involveringen och delaktigheten i samband med krisledning.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Under våren 2020 genomförde kommunens revisorer en granskning av krisberedskapen i Lunds kommun. Granskningen genomfördes i en fas då coronapandemin var en ny företeelse och många kommuner arbetade för att säkerställa rutiner och styrning kring krisledningsarbetet. Sedan granskningens genomförande har pandemin slagit hårt mot Skånes kommuner, med en ökad smittspridning och fler nationella restriktioner.

I granskningen lämnades rekommendationer till kommunstyrelsen att stärka samordningen av krisberedskapsarbetet, samt till berörda nämnder att tydliggöra politisk involvering i samband med krisledning, säkerställa plan för övning och utbildning samt säkerställa tillräckliga risk- och sårbarhetsanalyser.

Under 2021 har kommunrevisionen beslutat att följa upp arbetet med krisberedskap utifrån den utveckling som ägt rum kring pandemin samt de rekommendationer som lämnades i föregående granskning. Revisionen har därtill beslutat att granska krisberedskapen för renhållningsstyrelsen samt servicenämnden, utifrån att dessa har verksamhet som kan bedömas som särskilt viktig ur ett kommunalt perspektiv.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om berörda nämnder och kommunstyrelsen har ett ändamålsenligt krisberedskaps- och krisledningsarbete.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Har kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, barn- och skolnämnden samt vård- och omsorgsnämnden arbetat med de rekommendationer som lämnades i föregående granskning?
- ▶ Har renhållningsstyrelsen och servicenämnden en ändamålsenlig planering för upprätthållande av central verksamhet?
- ▶ Har berörda nämnder och styrelser fattat ändamålsenliga beslut med anledning av coronavirusets spridning i landet och regeringens eller myndigheternas beslut?
  - ▶ Finns det framtagna åtgärdsplaner för personalförsörjning vid eventuella personalbortfall?
  - ▶ Fortskrider vaccinationer enligt plan?
  - ▶ Finns en tillräcklig planering kring lagerhållning av viktig utrustning, såsom skyddsutrustning och livsmedel?
- ▶ Har åtgärder och beslut varit föremål för utvärderingar och analyser av dess eventuella konsekvenser för såväl inre organisation och medarbetare som kommunmedborgare?
- ▶ Finns det ett tillräckligt samarbete med civilsamhälle och frivilligorganisationer?

1.2.1. Rekommendationer tidigare granskning

Den sammanfattande bedömningen i 2020 års granskning av krisberedskapen var att kommunstyrelsen och de granskade nämnderna i stor utsträckning arbetade ändamålsenligt. Vidare gjordes bedömningen att vissa delar av arbetet kunde förbättras och stärkas. Nedan framgår de rekommendationer som lämnades i samband med granskningen.

Kommunstyrelsen rekommenderades att:

- ▶ Stärka samordning av krisberedskapsarbetet i syfte att säkerställa att den finns en tydlig arbetsprocess för samtliga nämnder, och för att säkerställa att samtliga delar genomförs i enlighet med lagkrav, föreskrifter och fullmäktiges mål.

I kommunrevisionens missiv rekommenderades kommunstyrelsen även:

- ▶ Att minst en gång per mandatperiod ta beslut om hur stor kommunens egen uthållighet skall vara för att upprätthålla verksamheten avseende, bland annat, livsmedel, skyddsutrustning, drivmedel, kraft- och vattenförsörjning, reservdelar och förbrukningsmaterial. Beslutet bör även innefatta en tidsram när det ska var uppnått, hur det ska uppnås samt beslut om att avsätta resurser.

Barn- och skolnämnden, vård- och omsorgsnämnden och utbildningsnämnden rekommenderades att:

- ▶ Tydliggöra när och hur nämnden skall medverka i samband med kriser och krisledning.
- ▶ Säkerställa att det finns en plan för övning och utbildning som även beaktar det politiska deltagandet.
- ▶ Säkerställa att risk- och sårbarhetsanalyser följer kommunens instruktioner och MSB:s föreskrifter.

1.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen omfattar kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, barn- och skolnämnden, vård- och omsorgsnämnden, renhållningsstyrelsen samt servicenämnden.

Granskningen fokuserar på uppföljning av tidigare granskning vad gäller utbildningsnämnden, barn- och skolnämnden samt vård- och omsorgsnämnden. De beslut och åtgärder som vidtagits sedan föregående granskning har hämtats in och sammanställts. Särskilt fokus har lagts på personalförsörjning, lagerhållning av och vaccinationer. Intervjuer har genomförts med representanter för respektive förvaltning.

Renhållningsstyrelsen och servicenämnden har varit föremål för en mer fördjupad granskning. Inledningsvis granskades relevant dokumentation kring nämndernas rutiner och processer. Därefter hölls intervjuer med representanter för respektive förvaltning samt nämndernas presidium. Inhämtad information har legat till grund för bedömning utifrån granskningens syfte och frågeställningar.

Kommunstyrelsen har främst granskats utifrån sin samordnande och uppföljande roll i krisberedskaps- och krisledningsarbetet.

1.4. Revisionskriterier

Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)

Kapitel 2 reglerar kommuners förberedelser för och verksamhet under extraordinära händelser. Kommuner ska analysera vilka extraordinära händelser som i fredstid kan inträffa i kommunen samt hur dessa händelser kan påverka kommunens verksamhet. Resultatet ska sammanställas och värderas i en risk- och sårbarhetsanalys. De

händelser som lyfts i risk- och sårbarhetsanalysen ska fastställas i en plan för varje ny mandatperiod. Planen ska behandla hur de extraordinära händelserna ska hanteras.

Kommuner ansvarar för att förtroendevalda och tjänstepersoner får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser.

Kommunallagen (2017:725)

Enligt 6 kap. 1§ ska styrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.

Av 6 kap. 6 § framgår vidare att nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Reglemente för kommunstyrelsen

Styrelsen är enligt 1§ övergripande ansvarig för utvecklingen av den kommunala verksamheten. Vidare ska styrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunala angelägenheter. Styrelsens övergripande ansvarsområden specificeras i 2 § och innefattar bland annat att:

- ▶ Leda arbetet med att samordna utformningen av övergripande mål, riktlinjer och nämndsövergripande styrdokument så som policys, program och riktlinjer
- ▶ Leda och samordna arbetet med utvärdering och utveckling av hela den kommunala verksamheten inklusive de kommunala bolagen.

I reglementets 5 § framgår att kommunstyrelsen fullgör uppgifter enligt lagen om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, som inte ankommer på krisledningsnämnden.

Reglemente för styrelser och nämnder

Styrelser och nämnder ska enligt 1§ inom sitt verksamhetsområde se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige beslutat om, föreskrifter som finns i lag eller annan författning och bestämmelserna i reglementet samt fullgöra de uppdrag kommunfullmäktige överlämnar till dem. Nedanstående skrivningar är hämtade från granskade styrelsers och nämnders aktuella reglementen.

Barn- och skolnämnden har verksamhetsansvar för förskola, förskoleklass, grundskola, fritidshem, annan pedagogisk verksamhet och grundsärskola samt fullgör kommunens skyldigheter enligt skollagen (2010:800).

Utbildningsnämnden har verksamhetsansvaret för gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning inklusive utbildning i svenska för invandrare, särskild utbildning för vuxna, internationell förskola, fritidshem och grundskola i kommunal regi och fullgör kommunens skyldigheter enligt skollagen (2010:800) och andra tillämpliga författningar.

Vård- och omsorgsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter såvitt avser äldreomsorg, och personer med funktionsnedsättning. Nämnden ansvarar för boende, service och vård i enlighet med socialtjänstlagen (SoL) (2001:453), hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt 51 kap. socialförsäkringsbalken (assistansersättning) med flera författningar. Nämnden ansvarar även för bostadsanpassningsbidrag enligt lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.

Lunds renhållningsstyrelse ansvarar för kommunens skyldigheter enligt miljöbalkens (1998:808) 15 kapitel 20 §. Renhållningsstyrelsen arbetar även för att förebygga att avfall uppstår enligt miljöbalkens (1998:808) 15 kapitel 2 §. Renhållningsstyrelsen deltar även i kommunens planarbete enligt plan- och bygglagen samt har det kommunala ansvaret för kontrollprogram över nedlagda deponier.

Servicenämnden är kommunens interna utförarorganisation och tillhandahåller tjänster inom sitt ansvarsområde efter beställning från andra. Exempelvis ansvarar nämnden att efter beställning tillgodose övriga nämnders behov av måltidsservice. Ansvaret omfattar huvudsakligen tillagning och leverans av mat. Servicenämnden ansvarar även för att:

- ▶ vara en resurs för alla kommunala verksamheter i kvalitets-, hållbarhets- och utvecklingsarbete avseende kost- och köksfrågor, livsmedelsupphandling samt kostrelaterade styrdokument,
- ▶ förvalta och hyra ut kommunens byggnadsbestånd, lokalförsörjningen, inklusive inhyrning, till de kommunala verksamheterna,
- ▶ tillhandahålla bostäder i enlighet med av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och/eller kommunala nämnder fastställda behov.

Folkhälsomyndighetens kunskapsunderlag om pandemiberedskap

Folkhälsomyndighetens kunskapsunderlag för pandemiberedskap anger att varje verksamhet på lokal, regional och nationell nivå behöver ha en intern pandemiplanering för sin verksamhet. Planeringen ska ta hänsyn till personalbortfall vid en pandemi, samt identifiera åtgärder för att kunna hantera påverkan på verksamheten. Kunskapsunderlaget innehåller en checklista som stöd till regioner och andra lokala aktörer i planeringen för varje pandemifas. Nedan listas vad som bör ingå i pandemiplaneringen under den interpandemiska fasen (tiden mellan pandemier):

- ▶ Roller och ansvar,
- ▶ struktur för samverkan,
- ▶ rutiner för dokumentation av händelser och beslut,
- ▶ kommunikationsplan,
- ▶ planering av personalbortfall,
- ▶ planering för utökad behov av kringutrustning som skyddskläder,
- ▶ etablera process eller rutin för strukturerad och systematisk hantering av frågeställningar vid pandemi.

MSB:s handbok i kommunal krisberedskap

Handboken innehåller ett avsnitt som avser specifikt renhållning, där det bland annat framgår vad en krisberedskapsplan för renhållningsverksamhet bör innehålla, enligt nedan:

- Hur krishanteringen ska organiseras
- Hur krisorganisationen förhåller sig till kommunens övriga krisorganisationer
- Vilka funktioner som ansvarar för exempelvis:
  - Samverkan
  - Administration
  - Kriskommunikation
  - Analys
- Vilka verksamheter som är samhällsviktiga och måste upprätthållas
- Var ledningsplatsen finns
- Vem som ansvarar för utvärdering
- Namn på kontaktuppgifter till dem som ingår i krisorganisationen
- Rutin för inlärmning, uppstart, stabsorientering och avveckling
- Instruktioner för de olika funktionsgrupperna
- Lista över prioriterade kunder och avfallsfraktioner för insamlingsverksamheter
- Plan för behandling och lagring av avfall
- Platser och resurser för alternativ insamling
- Mallar för lägesbilder och mötesanteckningar

MSB:s publikationer avseende samarbete civilsamhälle och frivilligorganisationer

Av MSB:s handbok i kommunal krisberedskap framgår att kommunen ska se över behov av personella och materiella frivilligresurser. Det finns dock inget som anger att kommuner måste ta hjälp av frivilligorganisationer. Av MSB:s forskningspublikation *Att använda, leda och samverka med frivilliga* framgår att det i kommuners geografiska områdesansvar vid kris ingår att verka inom ramen för det geografiska områdesansvaret, i vilket innefattas att verka för att samordningen fungerar mellan inblandade aktörer på lokal respektive regional nivå. Detta inbegriper bland annat att involvera aktörer som kan vara behjälpliga under kriser såväl i ett förberedande skede, innan krisen inträffar, som under och efter själva krisen. Sådana aktörer återfinns inte bara inom den offentliga sektorn, utan kan komma från exempelvis det privata näringslivet, frivilliga försvarsorganisationer och ideella föreningar.

Samarbetet mellan kommunen och civilsamhället samt frivilligorganisationer avser framförallt församlingar och olika typer av organisationer. Vidare ska kommunen även planera sin krigsberedskap, där civila försvaret är en viktig del av beredskapen. MSB har upprättat en vägledning för krigsorganisation till kommuner. Av vägledningen framgår att målet med det civila försvaret är att: skydda civilbefolkningen; säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna; bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. Det är enligt vägledningen, kommunstyrelsen som under höjd beredskap ansvarar för ledningen av den del av det civila försvaret som berör den verksamhet som kommunen ansvarar för.

MSB:s föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser

Enligt MSB:s föreskrifter ska kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) innehålla följande:

- ▶ Beskrivning av kommunen och dess geografiska område
- ▶ Beskrivning av arbetsprocess och metod

- ▶ Identifierad samhällsviktig verksamhet inom det geografiska området
- ▶ Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet
- ▶ Identifierade och analyserade risker för kommunen och dess geografiska område
- ▶ Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område
- ▶ Behov av åtgärder med anledning av resultatet i risk- och sårbarhetsanalysen

Enligt MSB:s föreskrifter ska kommunen regelbundet följa upp sin RSA. Uppföljningen och bedömningen ska rapporteras till Länsstyrelsen senast den 15 februari året efter varje av mandatperiodens fyra år.

2. Uppföljning tidigare granskning

I följande avsnitt redogörs för hur nämnderna och styrelsen har arbetat med rekommendationerna sedan granskningen år 2020.

2.1. Kommunstyrelsen

Styrelsen besvarade revisionens granskning i april 2021. I sitt svar har kommunstyrelsen valt att beröra rekommendationen avseende samordning av krisberedskapsarbetet och kommenterar inte rekommendationen rörande kommunens uthållighet. Kommunstyrelsen har sedan granskningen inte tagit något beslut i frågan. Nämnderna arbetar inom sina respektive ansvarsområden med frågan, se avsnitt 3.

I sitt svar till revisionen listade styrelsen ett antal åtgärder som vidtagits för att stärka samordningen. Det finns numera centrala beredskapssamordnare och informationssäkerhetssamordnare inom kommunkontoret. Dessa agerar sammankallande för forum för kommunens samtliga krisberedskapsplanerare på förvaltningarna. Det finns upprättade årshjul som är gemensamma för kommunens krisberedskapsplanerare. Årshjulen tydliggör det ordinarie arbetet samt de särskilda åtgärder som ska vidtas vid ny mandatperiod (exempelvis revidering av program och planer).

Enheten för trygghet och säkerhet på kommunkontoret har även tagit fram en checklista för uppstart av krisledningsorganisationen, vilken innehåller aktiviteter som ska vidtas av tjänstemän i beredskap eller funktioner i krisledningsorganisationen vid aktivering.

De centrala beredskapssamordnarna är systemansvariga för en ny modul i Stratsys avsedd för framtagande av risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Modulen är en del av en ny process för RSA-arbetet som initierats under år 2021. Målet med den nya processen är att skapa en mer standardiserad struktur samt att säkerställa att kraven i LEH uppfylls. Vid intervjuer uppges också att det pågår ett arbete med att standardisera formatet för nämndernas krisledningsplaner.

Det har under våren 2021 genomförts genomgång och utbildning i den nya modulen. Det finns även en införandeplan för arbetet och en lathund, som tydliggör vad modulen innefattar, ansvarsfördelning samt steg för införande. Därtill finns en rekommenderad process för framtagande av RSA. Enligt tidplanen ska modulen och processen vara implementerad till år 2022 varpå arbetet med framtagande av RSA för år 2023 påbörjas. Enheten för trygghet och säkerhet har även tagit fram checklistor för krisberedskapsarbetet på förvaltningsnivå, som tydliggör vilka aktiviteter som förvaltningarna ska genomföra vid upprättande av RSA och beredskapsplaner samt hur de ska följas upp. De intervjuade uppges att de ser positivt på det kommunövergripande arbete som pågår för att skapa en tydligare struktur för krisberedskapsarbetet.

Vid intervjuer uppges att förvaltningsledningen ska arbeta fram en övningsplan för hela kommunen det kommande året. Vid granskningens tidpunkt har förvaltningsledningen inte hunnit ta fram en plan för framtida övnings- och utbildningsinsatser. Det finns dock utbildningsmaterial framtaget för utbildning i stabsmetodik, som avser krisberedskapsarbetet i kommunen och hur krisstabsarbetet går till.

En förändring som skett på övergripande plan är att kommunfullmäktige har antagit ett nytt reglemente för samtliga nämnder. Av intervjuer framgår att detta arbete har

pågått i över två år. Ambitionen har varit att förtydliga ansvarsförhållande och förhoppningen är att de nya reglementena ska underlätta även vid krisledningsarbetet. Detta eftersom det ska vara tydligare för nämnderna att de har ansvar för att identifiera risker inom sin verksamhet.

2.2. Barn- och skolnämnden

Av svar till revisionen i mars 2021 framgår att nämnden anser att nämndens roll i samband med kris och krisledning är tydligt. Dock inväntar nämnden resultatet av det kommunövergripande utvecklingsarbetet med krisledningsplaner och RSA, varpå revideringar kommer ske i enlighet med detta. Vid intervjuer uppges att det i samband med den årliga översynen ska beaktas vad nämndens och presidiets roll ska vara och hur detta ska framgå av planen.

Gällande en aktuell övnings- och utbildningsplan anges att nämnden för tillfället saknar en sådan. Intervjuade uppger att det pågår diskussioner med kommunkontoret kring vilka typer av övningar och utbildningar som bör genomföras framöver.

Nämnden uttrycker i sitt svar till revisionen att de emotser den nya processen för framtagande av risk- och sårbarhetsanalys som kommunkontoret arbetar med. Intervjuade uttrycker att den tidigare mallen var svårarbetad och att man därför ser positivt på att det nu sker en förändring.

2.3. Utbildningsnämnden

Utbildningsförvaltningen har gjort en översyn av samtliga enheters krisplaner. Vid intervjuer uppges att förvaltningen nyligen tagit del av en ny kommungemensam mall för krisplan, varpå den förvaltningsövergripande planen ska ses över.

Det har vid tiden för granskningen inte genomförts några övningar med anledning av att pandemin fortsatt pågår och påverkar arbetet. Planeringen för framtida övningar ska enligt uppgift färdigställas under året. Förvaltningen har en dialog med kommunkontoret angående detta.

Rörande framtagande av RSA deltar utbildningsförvaltningen i det kommunövergripande utvecklingsarbetet. Intervjuade uppger att det är tydligt att det pågår ett stort arbete på kommunövergripande nivå för att förbättra processer.

2.4. Vård- och omsorgsnämnden

Nämnden uppgav i sitt svar till revisionen 2021-03-10 att krisberedskapsplanen och RSA:n skulle revideras under 2021, samt att en plan för övningar skulle tas fram. Vid sammanträdet i april 2021 antogs en ny reviderad krisberedskapsplan. I planen framgår numera att presidiet kontinuerligt ska informeras vid allvarliga händelser.

Vid tiden för granskningen pågår ett arbete med att ta fram en övningsplan för vård- och omsorgsnämnden. Arbetet har påbörjats men avstannat på grund av pandemin. Avsikten är att presidiet ska medverka vid övningar framöver.

Avseende RSA uppges, i likhet med övriga förvaltningar, att det pågår ett utvecklingsarbete. En ny RSA kommer att tas fram i enlighet med den nya modul och mall som tagits fram i Stratsys.

2.5. Bedömning

Kommunstyrelsen har vidtagit åtgärder för att tydliggöra viktiga processer i krisledningsarbetet. Vi bedömer att det är positivt att det finns en planering för arbetet och att samtliga förvaltningars krisberedskapsplanerare är involverade. Arbetet är pågående och resultatet kan därför inte bedömas inom ramen för denna granskning.

Av granskningen framgår att övriga nämnder i stor utsträckning inväntar nya mallar och processer inför att de reviderar sina styrdokument i enlighet med revisionens rekommendationer. Vi vill därför betona vikten av att rekommendationerna beaktas i samband med det framtida arbetet.

Sammantaget bedömer vi att det till viss del vidtagits åtgärder för att följa rekommendationerna, men vi noterar att dessa åtgärder ännu inte har slutförts. Detta då det ännu inte har upprättats en övnings- och utbildningsplan och att implementering av ny process för RSA-arbetet pågår fortfarande.

3. Planering för central verksamhet

Då renhållningsstyrelsen och servicenämndens krisberedskap inte granskades vid granskningen av kommunens krisberedskap år 2020, är dessa nämnder föremål för mer fördjupad granskning i denna rapport. Följande avsnitt utgör en redogörelse av dessa nämnders krisberedskap och avser särskilt deras planering för upprätthållande av central verksamhet. Verksamheter ska utgå från MSB:s grundprinciper för krisberedskap, enligt nedan.

MSB:s tre grundprinciper för krisberedskap

Ansvarsprincipen - den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar under en kris. Ansvarsprincipen innebär också ett ansvar för varje aktör att samverka med andra aktörer.

Närhetsprincipen - En kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmst berörda och ansvariga. Det är i första hand den drabbade kommunen och drabbad verksamhet som ansvarar för insatsen. Om de lokala resurserna inte räcker till kan det bli aktuellt med regionala och statliga insatser.

Likhetsprincipen - Verksamheten ska under en kris, så långt det är möjligt fungera på samma sätt som under normala förhållanden. Verksamheten ska också, om det är möjligt, skötas från samma plats som under normala förhållanden.

3.1. Sammanställning av dokumentation

I tabellen nedan redovisas en sammanställning av renhållningsstyrelsens och servicenämndens styrdokument avseende krisberedskap.

	Renhållningsstyrelsen	Servicenämnden
RSA	2020-10-30	2019 ¹
Samhällsviktig verksamhet	Framgår av pandemiplan	Framgår av RSA och pandemiplan
Beredskapsplan	2019 ²	2019-04-23
Övningsplan	Saknas	Saknas
Pandemiplan	2020-03-04	2020-11-20

I avsnitten nedan redogörs ytterligare för nämndernas planering och organisering av krisberedskapsarbetet samt innehåll i styrdokumenterna ovan.

¹ Saknas uppgifter om månad och datum.

² Saknas uppgifter om månad och datum.

3.2. Renhållningsstyrelsen

Av MSB:s handbok i kommunal krisberedskap anges att hantera avfall på rätt sätt är en förutsättning för att undvika risk för olägenhet för människors hälsa samt att förebygga smittspridning.

Intervjuade uppger att förvaltningens krisarbete sker utifrån ansvarsprincipen, och att förvaltningschef därav är ytterst ansvarig för krisarbetet i renhållningsverket. Krisarbetet i renhållningsverket i samband med pandemin påbörjades den 12 mars år 2020, då verksamheten tillsatte en krisledningsgrupp för tjänstemannaorganisationen och upprättade en plan för hur de skulle säkerställa det arbete som bedömdes samhällsviktigt. Förvaltningens pandemiplan aktiverades i samband med aktivering av krisledningsgrupp.

Vi har tagit del av minnesanteckningar från mötet kring krisledningsorganisationen avseende pandemiläge i mars år 2020. Av minnesanteckningarna framgår att de gick igenom funktioner i ledningsplanen, diskuterade inriktning på fortsatt arbete samt hanterade frågeställningar inför hög sjukfrånvaro. För de frågor som skulle utredas vidare utsågs ansvariga. Exempel på sådana frågor var att utreda vilka medarbetare som tillhör riskgrupp och hur sanering av fordon ska ske efter sjukdom.

Av protokollen från den strategiska ledningsgruppens möten år 2020 samt år 2021 ser vi att arbetet med pandemin kontinuerligt har diskuterats. Den strategiska ledningsgruppen har även fattat ett antal beslut relaterade till pandemin. Vi har tagit del av ledningsgruppens åtgärds- och beslutslogg som enligt uppgift använts för att kunna följa upp beslut och åtgärder i ledningsgruppen. Loggen är uppdelad i åtgärder som sker på kort sikt (tre veckor), medellång sikt (2-3 månader) samt lång sikt (6-18 månader). För samtliga åtgärder framgår vem som ansvarar för åtgärden och huruvida åtgärden är genomförd eller pågående.

Intervjuade uppger att det vid granskningens tidpunkt saknas en krisberedskapsplanerare på förvaltningen, vilket uppges bero på att de avvaktar beslut om omorganisation. Bakgrunden till omorganisationen är att cheferna inom förvaltningen inte har tillräckliga förutsättningar för det organisatoriska uppdraget med personal- och ekonomifrågor. Vid intervju uppger presidiet att de inte har inblick i de organisationsförändringar som diskuteras.

Enligt renhållningsstyrelsens presidium har de fått kontinuerlig information av renhållningsdirektören om pandemihanteringen vid ordinarie nämndsammanträden, vilket de är nöjda med.

3.2.1. Krisberedskapsplan

Renhållningsverkets krisarbete utgår från dess krisberedskapsplan, vilken beslutades av renhållningsstyrelsen år 2019. Krisberedskapsplanen följer kommunens mall och liknar nämndernas krisberedskapsplaner. Krisberedskapsplanen behandlar syftet med planen, larmvägar vid kris, krishantering utifrån tre krislägen, förvaltningens krisledningsorganisation, kommunikationsplan och övningsverksamhet.

Planen innehåller en del av det som MSB rekommenderar att en krisplan ska innehålla i sin handbok för kommunal krisberedskap (se revisionskriterier i avsnitt 1.4). Av planen framgår vilka funktioner som ingår i krisledningsorganisationen samt larmvägar inom förvaltningen, hur krisorganisationen förhåller sig till kommunövergripande organisation, vilka som ansvarar för kriskommunikationen, ledningsplats för Renhållningsverket och vem som ansvarar för utvärdering av

övningar. Dock saknas vissa uppgifter i planen utifrån MSB:s rekommendationer. Detta gäller information om:

- ▶ Vilka som ansvarar för administration och analys samt utvärdering av övrigt arbete utöver övningar,
- ▶ kontaktuppgifter till funktioner i krisorganisationen,
- ▶ rutin för inlarmning, uppstart, stabsorganisation och avveckling,
- ▶ instruktioner för funktionsgrupperna,
- ▶ plan för behandling och lagring av avfall,
- ▶ platser och resurser för alternativ insamling,
- ▶ mallar för lägesbilder och mötesanteckningar.

Det framgår inte heller vilka verksamheter som är samhällsviktiga och måste upprätthållas eller lista över prioriterade kunder och avfallsfraktioner för insamlingsverksamheter. Detta återfinns dock i pandemiplanen (se avsnitt 3.2.2). Vidare framgår det inte vad renhållningsstyrelsen har för roll i krisledningsarbetet.

3.2.2. Pandemiplan

Förvaltningschefen upprättade pandemiplanen år 2020 tillsammans med driftchefer. Planen följer Lunds kommuns övergripande pandemiplan, men förtydligar hur förvaltningens verksamheter praktiskt ska hantera de frågeställningar som uppkommer inom ramen för scenariot att en pandemi utbryter, med utgångspunkt i att förvaltningens samhällsviktiga verksamhet ska säkerställas. Av pandemiplanen framgår att den ska ses som ett tillägg till förvaltningens krisberedskapsplan.

Av renhållningsverkets pandemiplan framgår att planen aktiveras när kommunens centrala krisledning aktiveras. Vid beslut om aktivering ska förvaltningens krisledningsorganisation sammankallas. Pandemiplanen fastställer vilka av förvaltningens funktioner som ingår i krisledningsorganisationen vid en pandemi.

Planen innehåller en del av det som bör ingå i pandemiplaneringen enligt Folkhälsomyndigheten (se revisionskriterier i avsnitt 1.4). Av förvaltningens pandemiplan framgår roller och ansvar, rutiner för dokumentation av händelser och beslut, kommunikationsplan samt planering vid personalbortfall. Dock saknas information om struktur för samverkan, planering för ökat behov av utrustning så som skyddskläder samt process eller rutin för strukturerad och systematisk hantering av frågeställningar under pandemin.

Pandemiplanen innehåller utöver ovan identifiering av samhällsviktig verksamhet för förvaltningen samt viss prioritering arbetsuppgifter. Övriga prioriteringar ska enligt pandemiplanen, genomföras av förvaltningens pandemigrupp i samråd med kommunkontorets pandemikrisledningsgrupp. Vidare har nyckelfunktioner och funktioner som den samhällsviktiga verksamheten är beroende av identifierats. Pandemiplanen innehåller även identifiering av leveranser som verksamheten är beroende av.

3.2.3. Övriga rutiner, policys och dokument avseende krisberedskap

Utöver krisberedskapsplan och pandemiplan har Renhållningsverket tagit fram en *Dummy för driftplanering*, vilket är en enkel rutin som anger bland annat:

- ▶ Vilka som ersätter enhetschefer och tar över planeringen vid personalbortfall
- ▶ Var medarbetare hittar driftplaneringen
- ▶ Definitioner av termer i driftplaneringen.

3.2.4. Riskbedömning vid smitta

Vi har tagit del av riskbedömning och handlingsplan vid smitta, vilken reviderades den 30 oktober 2020. Av dokumentet framgår att förvaltningschef har bedömt 17 risker tillsammans med skyddsombud och samtliga chefer. Riskerna som har bedömts avser bland annat:

- ▶ Risk för smitta samt oro och stigmatisering kring smitta
- ▶ Risk för hög arbetsbelastning på grund av smitta
- ▶ Osäkerhet kring vem som är tillförordnad chef
- ▶ Sanitär olägenhet
- ▶ Ekonomiska konsekvenser
- ▶ Risker vid hemarbete såsom att medarbetare inte kan arbeta ergonomiskt, hålla digitala möten, att privatliv flyter ihop med arbetsliv, att medarbetare inte pausar och känsla av ensamhet
- ▶ Risk för att tröttna på corona-åtgärder

För samtliga risker har åtgärder identifierats samt ansvarig för åtgärderna. Exempel på åtgärder som har vidtagits är:

- ▶ Medarbetare har fått skyddsutrustning och informerats om instruktioner för god handhygien.
- ▶ Prioriteringsordningar och rutiner har tagits fram för att minska risken för hög arbetsbelastning.
- ▶ Råd till medarbetare om god ergonomisk arbetsmiljö vid hemarbete, dialog med medarbetare om vilken utrustning de behöver, övning i digitala möten och social digital samvaro.

För majoriteten av åtgärderna finns tidplan för genomförande och uppföljning, det saknas dock för fyra åtgärder.

3.2.5. Övning och utbildning

Det saknas en övnings- och utbildningsplan för renhållningsverket. Av renhållningsverkets krisberedskapsplan framgår dock att krisberedskapsövningar har genomförts inom driftavdelningen med arbetsledare år 2015 och år 2016. Utöver det har brandövningar genomförts för verkstad och kontor år 2017 och år 2018. Vid intervju uppges att det även ingår viss övning och utbildning avseende krisberedskap i ordinarie utbildningen för driftavdelningen. Exempel på sådan utbildning är brandsläckning och hjärt- och lungräddning. Vidare har förvaltningens kommunikatör fått utbildning i kriskommunikation genom kommunens kriskommunikationsnätverk. Det uppges dock vid intervju, att övrig personal inte får tillräcklig utbildning i kris- och beredskapsarbete och att detta utgör ett förbättringsområde. Intervjuade uppges att även kunskapen för sårbarhet vad gäller IT-säkerhet i förvaltningen utgör ett förbättringsområde. Det finns inte heller någon plan för hur renhållningsstyrelsen ska utbildas och övas i krisberedskap.

3.3. Servicenämnden

Serviceförvaltningen i kommunen stöttar och servar övriga förvaltningar och kommunala bolag genom att förvalta och underhålla fastigheter, ansvara för anläggning, skötsel, lokalvård och underhåll av utemiljö i kommunen samt genom måltidsservice. Måltidsservice tillagar och transporterar måltider inom förskola, grundskola, gymnasieskola och äldreboenden. I MSB:s introduktion till samhällsviktig verksamhet framgår att bland annat livsmedelsförsörjning är en prioriterad

samhällssektor. Vid intervju framkom dock att måltidsservice inte levererar måltider till samtliga förskolor, grundskolor, gymnasieskolor eller äldreboenden då verksamheter får besluta om måltidsleverans själva. Intervjuade uppger att det är ineffektivt för verksamheterna och påverkar beredskapen kring lagerhållning i förlängningen. Av den anledningen har det initierats en översyn av måltidsorganisationen, vilket beskrivs i avsnitt 3.2.5.

Förvaltningens krisledningsorganisation har varit aktiverad under hela pandemin i olika omfattning utifrån de utmaningar som har uppstått i verksamheten. Förvaltningen anlätade även under våren 2020 en extern funktion som arbetade fram ett ramverk för krisarbetet. Ramverket innebar en struktur för arbetet med rapporteringsvägar samt hur uppföljning och utvärdering skulle ske. Enligt intervjuade underlättade detta för ordinarie personal som var tvungna att prioritera det dagliga arbetet.

Serviceförvaltningen har likt renhållningsverket upprättat en beslutslogg som innehåller vilka åtgärder som det fattats beslut om med anledning av pandemin samt när besluten fattades, på vilket möte, av vem samt en uppföljning av om åtgärderna gett effekt.

Intervjuade från serviceförvaltningen uppger att arbetet har varit välfungerande under pandemin, då de anser att förvaltningen har visat att de kan ställa om snabbt utifrån nya arbetsuppgifter. Exempelvis har serviceförvaltningen kunnat stötta med lokalvård i äldreomsorgen under en period med stort personalbortfall inom äldreomsorgen. Intervjuade från servicenämnden uppger att deras informations- och beslutsprocess har skett på tre olika nivåer. Ordförande och förvaltningschef har enligt uppgift haft tät kontakt under hela pandemin för att dela information. I princip all information som ordförande har fått har även lyfts i nämndens ärendeberedning där samtliga partier är representerade. Sedan har även hela nämnden fått löpande information om krishantering. Intervjuade från nämndens presidium upplever att de har fått tillräcklig och kontinuerlig information för att kunna följa upp arbetet.

3.3.1. Krisberedskapsplan

Serviceförvaltningens krisarbete utgår från dess krisberedskapsplan, vilken beslutades av servicenämnden år 2018 och revideras senast den 23 april år 2019. Planen utgår från kommunens gemensamma mall. Krisberedskapsplanen behandlar syftet med planen, larmvägar vid kris, krishantering utifrån tre krislägen, förvaltningens krisledningsorganisation, kommunikationsplan och övningsverksamhet.

Planen innehåller till stora delar det som MSB rekommenderar att en krisplan ska innehålla i sin handbok för kommunal krisberedskap (se revisionskriterier i avsnitt 1.4). Av planen framgår:

- ▶ hur krishantering ska organiseras
- ▶ när samordning krävs på kommunövergripande nivå,
- ▶ vilka som ansvarar för samverkan, administration, kriskommunikation och analysstöd samt vilka uppgifter funktionerna har
- ▶ var ledningsplats för krisledningsgruppen är
- ▶ vem som ansvarar för utvärdering
- ▶ rutin för inlarmning, uppstart, stabsorientering och avveckling.

Dock framgår inte vilka verksamheter som är samhällsviktiga och måste upprätthållas, namn och kontaktuppgifter till dem som ingår i krisorganisationen eller

mallar för lägesbilder och mötesanteckningar. Vid sakgranskning uppges att serviceförvaltningen ska vara ett stöd till den samhällsviktiga verksamheten och beroende på typ av kris kan olika verksamheter behöva prioriteras.

Serviceförvaltningen har en kontaktlista med kontaktuppgifter till arbetsledare i beredskap och jourcentralen som hanterar akuta ärenden, en checklista för struktur på krismöten, mall för lägesbild och utvärdering. Det finns även en separat larmlista med namn och telefonnummer till dem som ingår i krisledningsorganisationen.

Det framgår av bilaga till planen, med krisledningsprocess när nämnden ska informeras. Det framgår dock inte vad servicenämnden har för roll i krisledningsarbetet.

3.3.2. Pandemiplan

Serviceförvaltningens pandemiplan är daterad den 20 november år 2020. Planen följer Lunds kommuns övergripande pandemiplan, men förtydligar hur förvaltningens verksamheter praktiskt ska hantera de frågeställningar som uppkommer inom ramen för scenariot att en pandemi utbryter. Utgångspunkten är att förvaltningens samhällsviktiga verksamhet ska säkerställas.

Av planen framgår att syftet med planen är att säkerställa att förvaltningens stöd till samhällsviktig verksamhet ska fungera även under en pandemi. Det framgår att förvaltningens hantering av en pandemi utgår från ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen. Förvaltningens pandemiplan aktiveras om kommunens krisledning aktiveras eller om förvaltningschefer beslutar om aktivering av krisledningsorganisation och pandemiplan. Förvaltningens pandemiplan innehåller det som Folkhälsomyndigheten anser att en pandemiplan bör innehålla (se revisionskriterier i avsnitt 1.4). Pandemiplanen innehåller information om roller och ansvar, struktur för samverkan, rutin för dokumentation av händelser och beslut, kommunikationsplan, planering av personalbortfall samt planering för ökat behov av utrustning som skyddskläder. Pandemiplanen innehåller även identifiering av samhällsviktig verksamhet för förvaltningen samt prioritering arbetsuppgifter inom beroendekområden så som livsmedelsförsörjning, bevakning och larmmottagning, pågående byggprojekt och drivmedelsförsörjning. Vidare har nyckelfunktioner och funktioner som den samhällsviktiga verksamheten är beroende av identifierats.

3.3.3. Risk- och sårbarhetsanalys

Servicenämndens risk- och sårbarhetsanalys är från år 2019 och innehåller identifiering av samhällsviktig verksamhet inom förvaltning, värderade risker, identifiering av kritiska beroenden, bedömning av verksamhetens förmåga att motstå störningar och hantering av störningar och extraordinära händelser, samverkan och åtgärder. Av risk- och sårbarhetsanalysen framgår att förvaltningen har bedömt 20 risker. Riskerna som bedömts avser bland annat:

- ▶ Avbrott i eldistribution, elektronisk kommunikation, vattenförsörjning, fjärrvärmesdistribution och drivmedelsförsörjning.
- ▶ Väderförhållanden som; extrem värme, storm/snö och översvämning.
- ▶ Risk för brand och explosivitet samt kemikalieolycka.
- ▶ Risk för hot och våld, barn och ungas säkerhet, skadegörelse på fast egendom samt inbrott och dataintrång.
- ▶ Risk för pandemi samt utbrott av livsmedelssmitta
- ▶ Risk för stor tillströmning av flyktingar

För samtliga risker har förvaltningen bedömt om det finns en god förmåga att motstå och hantera riskerna genom att beskriva hur verksamheterna kommer påverkas av incidenterna, deras hanteringsförmåga och kritiska beroenden. Utifrån detta har det upprättats åtgärder för nio av riskerna. Vidare framgår status på respektive åtgärd samt slutdatum.

Vi noterar att det inte framgår en bedömning av risker avseende livsmedelsförsörjning vid en kris. Intervjuade uppger att anledningen till att livsmedelsförsörjning inte är en identifierad risk beror på att det skulle upprättas en krisplan för måltidsservice år 2020 som blev fördröjd på grund av pandemin. Intervjuade uppger att en stor risk under pandemin har varit att de företag som levererar livsmedel till kommunen går i konkurs. Enligt uppgift kommer livsmedelsförsörjning vara en del av förvaltningens framtida arbete med krisberedskap. Livsmedelsförsörjningen behandlas dock i pandemiplanen, där det framgår att äldreomsorgen är prioriterad verksamhet vid brist på livsmedel samt vilka lokaler som kan användas för lagring och tillagning av måltider vid elavbrott.

Intervjuade från nämndens presidium uppger dock att livsmedelsförsörjningen inte är en del av risk- och sårbarhetsanalysen eftersom nämnden är en utförarnämnd med delat ansvar. Enligt presidiet har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för måltidsförsörjningen i kommunen. Utifrån detta uppger intervjuade att kommunen behöver utreda var ansvaret för måltidsförsörjningen ska ligga. Vidare uppges att frågan kring risker inom livsmedelsförsörjning har diskuterats mycket i nämnden samt med Region Skåne.

3.3.4. Övning och utbildning

Serviceförvaltningen har ingen dokumenterad utbildnings- och övningsplan för krisberedskapsarbetet. Enligt uppgift har serviceförvaltningen dock deltagit i kommungemensamma övningar som genomfördes 2019.

3.3.5. Utredning av samlad måltidorganisation

På uppdrag från kommunstyrelsen³ har serviceförvaltningen genomfört en utredning avseende en samlad måltidsorganisation. Styrgruppen för den fördjupade utredningen tog därefter fram ett förslag till huvudmannaskap för måltidsorganisation i kommunen, daterat den 1 mars år 2021. Förslaget innebär att det införs ett samlat huvudmannaskap för kommunens måltidsorganisation hos servicenämnden. Huvudmannaskapet ska avse kommunens samtliga måltidsverksamheter i förskola, grundskola, grundsärskola och gymnasium. Införandet ska ske enligt olika steg, vilka är punktade i förslaget. Till grund för förslaget ligger en fördjupad utredning och remissunderlag från år 2020.

Den 5 maj år 2021 beslutade kommunstyrelsen:

- ▶ att remittera ärendet till barn- och skolnämnden för att i enlighet med sitt remissyttrande göra en genomgripande konsekvensanalys för sina verksamheter avseende en samlad måltidsorganisation,
- ▶ att barn- och skolnämnden ska återrapportera konsekvensanalysen till kommunstyrelsen senast den 31 oktober 2021 samt
- ▶ att berörda nämnder ska arbeta vidare med utvecklingsåtgärderna i enlighet med förslaget.

---

³ Beslutet om uppdraget är daterat oktober 2019.

3.4. Bedömning

Vi bedömer att renhållningsstyrelsen har en till stor del ändamålsenlig planering för upprätthållande av central verksamhet. Vi noterar dock att renhållningsstyrelsens roll i krisledningsarbetet inte är tydlig, och att det därmed till stor del är tjänstemannaorganisationen som svarar för planeringen. I detta avseende ser vi särskilt bekymmersamt på att renhållningsdirektören inte har haft en krisberedskapsplanerare som stöd i arbetet i avvaktan på beslut om omorganisation, och att arbetet riskerar att bli personbundet. Renhållningsstyrelsen uppger också själva att de inte har inblick i de organisationsförändringar som diskuteras.

Bedömningen om att styrelsen har en till stor del ändamålsenlig planering för upprätthållande av central verksamhet grundar sig på att det finns styrdokument för planering och organisering av krisberedskapsarbetet såsom RSA, beredskapsplan och pandemiplan. Vad gäller styrdokumentet för arbetet bedömer vi att krisberedskapsplanen och pandemiplanen kan utvecklas till att även innehålla de delar som saknas idag utifrån vad MSB och Folkhälsomyndigheten rekommenderar att de ska innehålla. Slutligen noterar vi att det inte finns en övnings- eller utbildningsplan för renhållningsstyrelsen eller servicenämnden vid granskningens tidpunkt. Det pågår dock ett kommunövergripande arbete med att arbeta fram en övnings- och utbildningsplan som omfattar samtliga nämnder och styrelser.

Vi bedömer att servicenämnden har en till stor del ändamålsenlig planering för upprätthållande av central verksamhet. Arbetet under pandemin har visat på flexibilitet och snabb omställningsförmåga hos serviceförvaltningen i hur förvaltningen stöttade vård- och omsorgsnämnden, vilket vi ser positivt på. Bedömningen grundar sig på att även servicenämnden har styrdokument för planering och organisering av krisberedskapsarbetet som RSA, beredskapsplan och pandemiplan. Vi bedömer dock att beredskapsplanen kan utvecklas till att även innehålla beskrivning av samhällsviktig verksamhet samt inkludera de separata kontaktlistorna och mallar för krismöten och lägesbilder. Därtill noterar vi att det även för servicenämnden saknas en övnings- och utbildningsplan vid granskningens tidpunkt. Vad gäller risk- och sårbarhetsanalysen, vill vi betona vikten av att bedöma risker kopplade till livsmedelsförsörjningen. Därav ser vi positivt på att det pågår en utredning av måltidsorganisationen samt att det pågår ett kommunövergripande arbete med att utveckla arbetet med riskanalyserna.

4. Beslut och åtgärder med anledning av pandemin

I detta avsnitt redogörs iakttagelser för respektive nämnd/styrelse avseende det arbete som skett med anledning av pandemin under framförallt år 2021, då föregående granskning omfattade år 2020. Avsnittet behandlar även nämndernas/styrelsernas utvärdering och analys av arbetet och eventuella konsekvenser för deras organisation, medarbetare och kommunmedborgarna.

Vi har för varje nämnd gjort en särskild genomgång kring de ordförandebeslut som fattats under 2021. Detta för att dessa beslut hänför sig till skyndsamma åtgärder, och endast bör tas i de fall nämnden ej hinner sammankallas för beslut. Syftet har varit att särskilt följa skyndsamma beslut som tagits för respektive nämnd.

4.1. Kommuncentrala beslut och utvärderingar

Kommunstyrelsens ordförande har fattat ett ordförandebeslut kopplat till pandemin under 2021. Beslutet var att yttra sig till Socialdepartementets promemoria om fortsatt giltighet av covid-19-lagen och lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

Kommunkontoret har genomfört en extern utvärdering av medierapporteringen av kommunens krisarbete under pandemin samt kommunens kriskommunikation. Utvärderingen genomfördes år 2020 med en uppföljning år 2021. Av utvärderingen och uppföljningen framgår att mediebilderna av Lunds kommuns pandemihantering har varit överlag positiv. Vidare framgår att det mesta av kriskommunikationen matchar kommunens önskade kännetecken av den.

Vid intervju framkommer att kommunkontoret även har upphandlat en extern rådgivare för utvärdering av krisledningsorganisation och dess hantering av pandemin. Denna utvärdering är ännu inte färdigställd. Utvärderingen ska ytterst resultera i en intern utvärderingsrapport med tillhörande åtgärdsförslag. Resultatet av utvärderingen ska användas till att utveckla kommunens krisledningsorganisation och verksamhetsutveckling. Av upphandlingsdokumentet framgår att utvärderingen ska utgå från den centrala krisledningen och att politikens roll och förvaltningarnas krisledning ska involveras i utvärderingen.

Kommunkontoret har därtill genomfört arbetsmiljöundersökningar år 2020 och pulsenkäter kring trivsel och hur pandemin har påverkat arbetssituationen. Vi har tagit del av resultat från pulsenkätundersökning i maj år 2020, där det framgår att majoriteten av de svarande har svarat positivt på frågor om trivsel på jobbet och om deras arbetsbelastning är rimlig. Majoriteten av de svarande anser att hemmiljön gör det möjligt för medarbetare att arbeta produktivt, få ihop livspusslet och att tekniken fungerat. De områden som fått sämre resultat i arbetsmiljöundersökningen är den sociala samhörigheten.

4.2. Nämndernas beslut och utvärderingar

4.2.1. Renhållningsstyrelsen

Under år 2021 har det inte fattats några ordförandebeslut inom renhållningsstyrelsen kopplade till pandemin.

Renhållningsverket har utvärderat hur arbetet fungerar för de medarbetare som har arbetat hemifrån under pandemin, genom en medarbetarenkät. Vi har tagit del av resultat av medarbetarenkäten som genomfördes i februari år 2021. Av fritextsvar kan

vi utläsa hemarbete till stora delar har fungerat bra för medarbetarna. Det som fungerar mindre bra är att de inte får ett socialt utbyte, inte tar pauser eller har balans mellan arbetsliv och privatliv. Resultatet har sammanställts och enligt uppgift analyserats muntligen.

Vi har tagit del av minnesanteckningar från krisledningsgruppens möten under år 2020 och år 2021. Av minnesanteckningarna framgår att krisgruppen har följt smittläget i Skåne och på renhållningsverket samt gått genom resultat av vidtagna åtgärder. Det går inte att fullt ut följa utvärderingen av genomförda åtgärder utifrån protokollen, då de är väldigt kortfattade.

I renhållningsstyrelsens årsanalys för år 2020 framgår hur renhållningsverket har hanterat pandemin i stora drag. Exempelvis framgår att de upprättade en plan med tre tidshorisonter samt vidtog ungefär 20 åtgärder under mars månad år 2020 för att minska smittrisken i verksamheten.

Intervjuade uppger att arbetet har fungerat väl under pandemin. Förbättringsområden som återstår är enligt intervjuade att tillse IT-säkerhet under kris samt att tillsätta en krisledningssamordnare.

4.2.2. Servicenämnden

Under år 2021 har det fattats två ordförandebeslut inom servicenämnden kopplade till pandemin. Besluten avser tillfälliga hyresrabatter.

Servicenämnden har också utvärderat medarbetarnas arbetsmiljö genom en medarbetarenkät år 2020 samt år 2021. År 2020 svarade 32 procent av medarbetarna stämmer helt på påståendet om deras hemarbetsmiljö var tillfredställande. År 2021 har 23 procent svarat stämmer helt på samma påstående.

Förvaltningsledningsgruppen hade en workshop innan sommaren år 2020 kring vad de hade lärt sig utifrån pandemin och vilka lärdomar de skulle ta med sig vidare. Utvärderingen resulterade i en rapport, i vilken det framgår att kommunens samhällsviktiga verksamheter trots samhällsstörningen har fungerat väl under våren. Av rapporten framgår också att förvaltningens ledning, krisberedskapsplanerare och chefer var övervägande nöjda med krishanteringen i förvaltningen. Utifrån de erfarenheter som konstaterades identifierades bland annat följande förbättringsområden:

- ▶ Bättre möjligheter för ledningen att arbeta hemifrån genom att möten för förvaltningsledningsgruppen är helt digitala vid halvdagsmöten.
- ▶ Tänka på att kvalitetssäkra uppgifter innan beslut.
- ▶ Mer samordning mer mellan avdelningar och avdelningsområden i kommunen.

Enligt uppgift resonerar förvaltningen om att genomföra en ny utvärdering under hösten år 2021.

Servicenämndens årsanalys år 2020 och delårsrapport år 2021 innehåller ett avsnitt om pandemins påverkan på verksamheten. Rapporterna redogör även för vilka beslut som har fattats utifrån pandemin.

4.2.3. Vård- och omsorgsnämnden

Under år 2021 har det inte fattats några ordförandebeslut inom vård- och omsorgsnämnden kopplade till pandemin. Detta uppges bero på att de flesta beslut är delegerade till vård- och omsorgsdirektören. Vård- och omsorgsdirektören har fattat 12 beslut kopplade till pandemin år 2021. Besluten avser exempelvis åtgärder

så som att stänga anhörigcenter, mötesplats för LSS, träffpunkter, växelvård och verksamheter för personer med kognitiv svikt samt åtgärder som bestod av tekniska hjälpmedel.

Enligt intervjuade pågår det en kontinuerlig utvärdering av hanteringen i vård- och omsorgsförvaltningen. Intervjuade betonar dock att pandemin inte är över och att det fortfarande sker ett visst arbete i krisorganisationen, till exempel i form av veckovisa möten i krisledningsgruppen. De har även kontinuerliga möten med alla vårdcentraler i kommunen och Region Skånes vårdhygien. Vidare finns en krisgrupp inom förvaltningen som arbetar med att främja bearbetning av starka upplevelser efter allvarliga händelser i anknytning till arbetet.

4.2.4. Utbildningsnämnden

Inom utbildningsnämnden har det fattats 12 ordförandebeslut år 2021. Besluten avser bland annat: åtgärder vid tidsbegränsad fjärr- och distansundervisning för modersmålsundervisning och undervisning på internationella skolan; åtgärder vid förlängning av fjärr- och distansundervisning för modersmålsundervisning och internationella skolan; förlängning av fjärr- och distansundervisning samt tidsbegränsad övergång till fjärr- och distansundervisning på gymnasieskolor; åtgärd för tidsbegränsat uppehåll i närundervisning på gymnasieskolan Vipan.

Förvaltningen har enligt uppgift vidtagit åtgärder såsom att bedriva undervisning för elever i behov av särskilt stöd på plats. Förvaltningen har även uppmärksammat att de behöver förstärka med personalresurser inom elevhälsan för att möta elevers behov efter pandemin. Enligt uppgift har lärare arbetat med att uppmärksamma elever som riskerar att inte nå målen eller inte deltar aktivt i undervisningen, i syfte att erbjuda dem närundervisning.

Utvärdering av pandemins effekter på elever återfinns i förvaltningens kvalitetsanalys från läsåret 2019/2020. Av utvärderingen kan vi utläsa att pandemin har påverkat elevernas närvaro positivt överlag, då färre elever än föregående läsår har haft en frånvaro på över 10 procent. Vidare kan vi utläsa att det har skett en marginell minskning av elevernas genomsnittliga betygspoäng på grund av fjärr- och distansundervisningen under läsåret 2019/2020. Det framgår även att behovet av elevhälsa förändrades och ökade under våren år 2020 på grund av fjärr- och distansundervisningen. Något som har utvecklats positivt utifrån fjärr- och distansundervisningen är enligt kvalitetsanalysen studieron.

Vi har tagit del av behovsinventeringen av extra stöd till gymnasieskolorna till följd av fjärr- och distansundervisning, daterad den 24 mars år 2021. Av behovsinventeringen framgår att den har genomförts genom enkät till biträdande rektorer med frågor avseende behov i olika ämnen och årskurser, tänkbara insatser och vidtagna insatser samt genom en workshop med rektorer. Av inventeringen framgår att 10 procent av eleverna i år 3 läsåret 2020/2021 riskerade att inte ta examen på grund av fjärr- och distansundervisningen. Utifrån kartläggningen konstaterades att elever på högskoleförberedande program hade klarat sig generellt bättre än de på yrkesprogram utifrån fjärr- och distansundervisningen. Dock stack ekonomiprogrammet på Hedda Andersson-gymnasiet ut negativt vad gällde godkända betyg. Vidare visade sig matematik och fysisk generellt vara kurser som elever hade svårare att nå godkända betyg i. Inventeringen innehåller även insatser som har genomförts och planeras för att stötta eleverna. Exempel på insatser framgår nedan:

- ▶ Lovskola
- ▶ Extra handledning av lärare till elever som missat undervisningstid

- ▶ Extra anställda lärare som avlastar specialpedagoger genom stöttning i vetenskapligt skrivande
- ▶ Studieverkstad med lärarassistent, specialpedagog och lärare som stöttar i planering, läxor och repetition
- ▶ Intensifierat arbete i elevhälsoteamet med att söka upp elever som riskerar att halka efter på grund av pandemin
- ▶ Fler uppsamlingsprov, kompletterande skrivningar och omläsning i fysik och matematik

Utifrån konsekvenserna av fjärr- och distansundervisningen beslutade också utbildningsnämnden den 26 januari år 2021 att uppdra till förvaltningen att undersöka behovet av ytterligare stöd till gymnasieelever i behov av extra insatser till följd av distansundervisningen. Som en del av detta uppdrag har förvaltningen sett över möjligheterna att underlätta för eleverna att fullfölja eller komplettera sin gymnasieexamen inom kommunal vuxenutbildning.

Vad gäller utvärdering av medarbetarnas mående, framgår det av kvalitetsanalysen att arbetsmiljön påverkades negativt under våren år 2020 på grund av oro för smittspridning och ökad arbetsbelastning på grund av osäkerhet i planering och snabba omställningar.

Förvaltningen har vidtagit ett antal åtgärder utifrån pandemin som framgår av dess riskbedömning och handlingsplan vid smitta.

4.2.5. Barn- och skolnämnden

Under år 2021 har det inte fattats några ordförandebeslut i barn- och skolnämnden kopplade till pandemin. Det uppges dock att presidiet har fattat delegationsbeslut under år 2021. Vi har tagit del av en sammanställning som visar att presidiet har fattat åtta delegationsbeslut under år 2021. Besluten var kopplade till stängning och delvis stängning av enheter. Delvis stängning av enheter innebär att det inom en enhet endast är vissa årskurser som gått över till fjärrundervisning.

Pandemins påverkan på verksamheten analyserades i förvaltningens årsanalys år 2020. Där framgår bland annat att pandemin har ställt stora krav på verksamhetens förmåga att anpassa sig. Anpassningar som har behövt genomföras är förändringar vid måltidssituationer, ökad uteverksamhet, övergång till digitala möten och inställda gemensamma aktiviteter utanför undervisningstid. Förvaltningen har haft avstämningar med socialtjänsten kring orosanmälningar, då antalet anmälningar har ökat under pandemin. Dock har förvaltningen inte kunnat få statistik om skolan har anmält i större utsträckning.

Arbetet under pandemin kommer att utvärderas i kvalitetsdialoger med rektorer under hösten år 2021. Resultatet ska sammanställas i en kvalitetsrapport som kommer att delges nämnden i december år 2021. Vad gäller kvalitetsrapport från föregående läsår (läsår 2019/2020), innehåller den ingen uppföljning eller utvärdering utifrån specifikt pandemins påverkan på verksamheten. Barn- och skolförvaltningen har även genomfört en analys av fjärrundervisning, vilken innehåller beskrivning av hur det har gått i grundskolorna efter första veckans fjärrundervisning samt analys av möjliga effekter av fjärrundervisningen utifrån omvärldsbevakning.

Förvaltningen har tagit fram en dokumenterad planering vid eventuellt regeringsbeslut om stängning av pedagogisk verksamhet. Av dokumentet framgår vilka enheter som ska hållas öppna för att ta emot barn till vårdnadshavare som innehar samhällsviktiga funktioner. Det har även tagits fram en plan för kommunikation internt och externt vid beslut om stängning.

Utöver ovan upprättade förvaltningen en specifik planering inför hantering av pandemin under sommaren år 2021. Planeringen bestod bland annat av planering inför eventuell evakuering, flytt av verksamhet till annan lokal, kommunikationsplan och kontaktlista vid evakuering samt scenarioplanering vid brand eller annan händelse. Planeringen inför eventuell evakuering består av en lista som anger vilka enheter olika verksamheter kan flyttas till samt kontaktuppgifter till ansvariga för de olika verksamheterna under sommaren. Av checklistan vid flytt till annan lokal framgår vilka som ansvarar för olika aktiviteter som ska vidtas vid eventuell flytt. Av scenarioplaneringen framgår bland annat vilka beroenden förvaltningen har för att kunna fungera.

Elevernas undervisning

Förvaltningen har enligt uppgift följt upp måloffyllelse och elevfrånvaro kontinuerligt under pandemin. Intervjuade konstaterar att närvaron har ökat under pandemin. I den löpande uppföljningen på respektive enhet, kopplat till respektive elevs utveckling och lärande, fattades beslut om att elever som visade behov av undervisning på plats i skolan skulle få det. Detta gällde elever inom grundskolan i årskurs 7–9. Elever i de lägre årskurserna och i grundsärskolan fick undervisning på plats.

I januari och februari år 2021 genomfördes en elevundersökning bland högstadiееleverna. Av enkätresultatet för årskurs 7, 8 och 9 framgår bland annat:

- ▶ På frågan hur elever upplever att fjärrundervisningen fungerar med lektioner på skolan, har elever i årskurs 9 gett en splittrad bild, då 33 procent har svarat att det fungerar bättre och 32 procent att det fungerar sämre. Utav de svarande anser cirka 32 procent att det inte är någon skillnad.
- ▶ På frågan hur elever upplever stödet från lärare under fjärrundervisning jämfört med lektioner i skolan, har nära hälften av svaranden elever i årskurs 9 svarat att det inte är någon skillnad (46 procent). 37 procent har svarat att det fungerar sämre och 14 procent att det fungerar bättre.

Enligt uppgift ska förvaltningen analysera betygssiffror utifrån pandemins effekter vid slutet av läsåret. I förlängningen ska detta bidra till att hantera effekten av pandemin.

Medarbetarnas arbetsmiljö

Likt övriga förvaltningar har barn- och skolförvaltningen även följt upp och utvärderat medarbetares mående under pandemin genom puls-enkäter. Vi har tagit del av pulsenkäter som genomförts månadsvis mellan januari år 2021 fram till juni år 2021. Enkäterna innehåller ett antal påståenden kopplat till bland annat fysisk och psykiskt mående, arbetsbelastning och om medarbetare upplever tillräckligt stöd och resurser. Exempelvis har 20 procent av de svarande på pulsenkäten i januari år 2021, svarat att det inte stämmer alls på påståendet om deras arbetsbelastning är rimlig. Vidare har 39 procent av de svarande svarat stämmer ganska bra på samma påstående. Analysen av resultaten genomfördes enligt uppgift, av förvaltningens skyddskommitté i syfte att vidta förvaltningsövergripande åtgärder. Resultatet har även förmedlats till rektorer.

Vad gäller påverkan på medarbetarna under pandemin har förvaltningen gjort en riskbedömning och handlingsplan vid arbete hemifrån. Riskbedömningen behandlar bland annat områden som ergonomi, behärskning av teknik vid digitala möten samt risk för avsaknad av samhörighet. För samtliga risker har det vidtagits åtgärder såsom att tillhandahålla råd och instruktioner till medarbetarna för exempelvis ergonomiskt arbete hemma. Förvaltningen har även tagit fram en riskbedömning och

handlingsplan vid smitta inför sammanslagning år 2021, där oro över ökad smittspridning och risk för smittspridning har bedömts. Utifrån riskerna har det vidtagits åtgärder, så som att rektor följer upp hur medarbetarna mår och att de ska sätta in kända vikarier vid behov samt ta fram tydliga riktlinjer för hur elever och personal ska vistas i lokaler. Riskbedömning och handlingsplan vid smitta upprättades redan i mars år 2020 och har reviderats löpande. Riskbedömningen innehåller ett stort antal risker som har bedömts. Utifrån samtliga risker har åtgärder vidtagits och ansvarig utsetts. Det framgår även att åtgärderna har följts upp.

4.3. Samverkan

Enligt uppgift har det pågått löpande reflektioner kring krisarbetet under pandemin på koncernledningen, inom krisledning och vid avstämning med andra kommuner. Även förvaltningschefer inom respektive förvaltning har samverkat med motsvarande förvaltningschefer i andra kommuner så som Malmö stad, Helsingborg stad och Kristianstad. Säkerhetschefen i Lunds kommun har samverkat veckovis med motsvarande funktioner i de kommunerna. Syftet med samverkan har varit att skapa ett samordnat synsätt kring exempelvis hantering av skyddsutrustning.

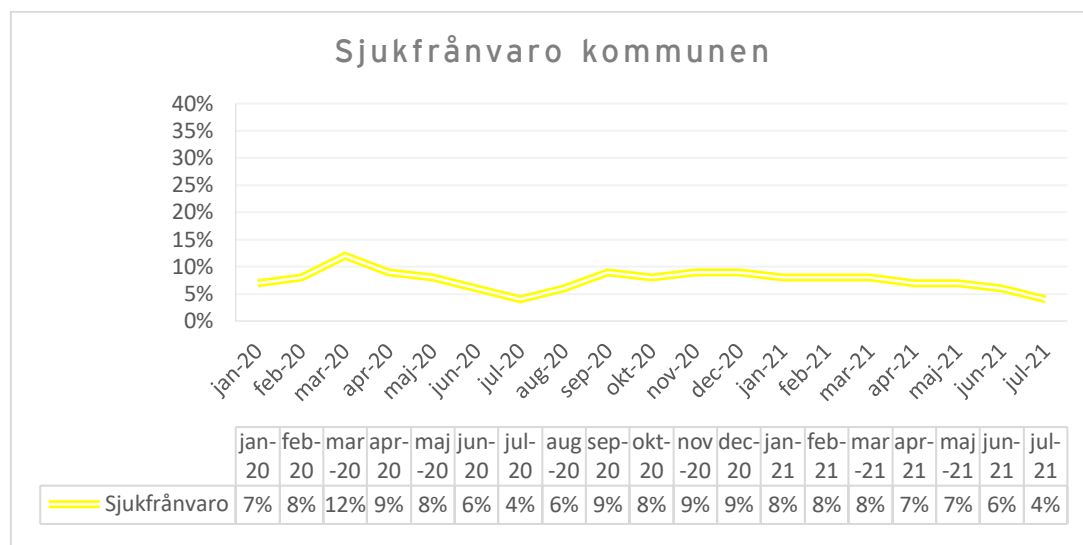
4.4. Åtgärdsplaner för personalförsörjning

I följande avsnitt redogörs för hur de olika nämnderna/styrelserna har arbetat med åtgärdsplaner för personalförsörjning vid eventuella personalbortfall.

4.4.1. Kommunstyrelsen

Av Lunds kommuns pandemiplan framgår att samtliga verksamheter ska se över sin planering kring eventuella samhällsviktiga verksamheter som måste fungera även vid personalbortfall och göra prioriteringar därefter. Kommunens pandemiplan innehåller även information om hur förvaltningar med samhällsviktig verksamhet har planerat utifrån ett eventuellt stort personalbortfall.

Nedan redovisas total sjukfrånvaro för Lunds kommun år 2020 samt första halvåret 2021:

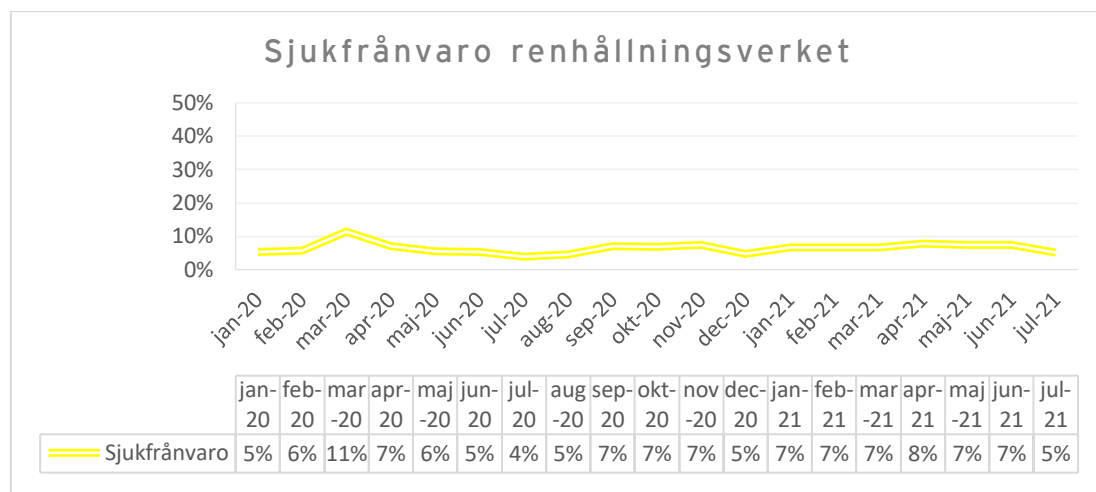

Vid intervjuer uppges att kommunen har inventerat kompetens hos såväl medborgare som medarbetare inom samhällsviktiga områden. Respektive förvaltning försåg

kommunledningskontoret med en lista över medarbetare med kompetens inom samhällsviktiga områden. Vi har tagit del av processbeskrivning för kompetensmatchning som HR på kommunkontoret arbetat utifrån. Av processbeskrivningen framgår att bemanningsfrågan ska främst lösas internt inom förvaltningen och om det inte är möjligt hjälper HR på kommunkontoret med matchning över förvaltningsgränser. Processen innehåller även vägledande principer för kompetensmatchning och vid förhandling. Vid brist på medarbetare inom samhällsviktigt arbete i kommunen fanns det därav medarbetare som kunde täcka personalbortfall. Intervjuade uppger dock att det finns en risk att tilltänkta medarbetare avböjer att byta arbetsplats.

4.4.2. Renhållningsstyrelsen

Renhållningsverkets planering vid personalbortfall framgår av förvaltningens pandemiplan, vilken beskrivs i avsnitt 3.2.2. Intervjuade uppger att pandemin inte har haft någon omfattande påverkan på förvaltningen utifrån att sjukfrånvaron har varit relativt låg. Den totala sjukfrånvaron i renhållningsverket redovisas nedan:

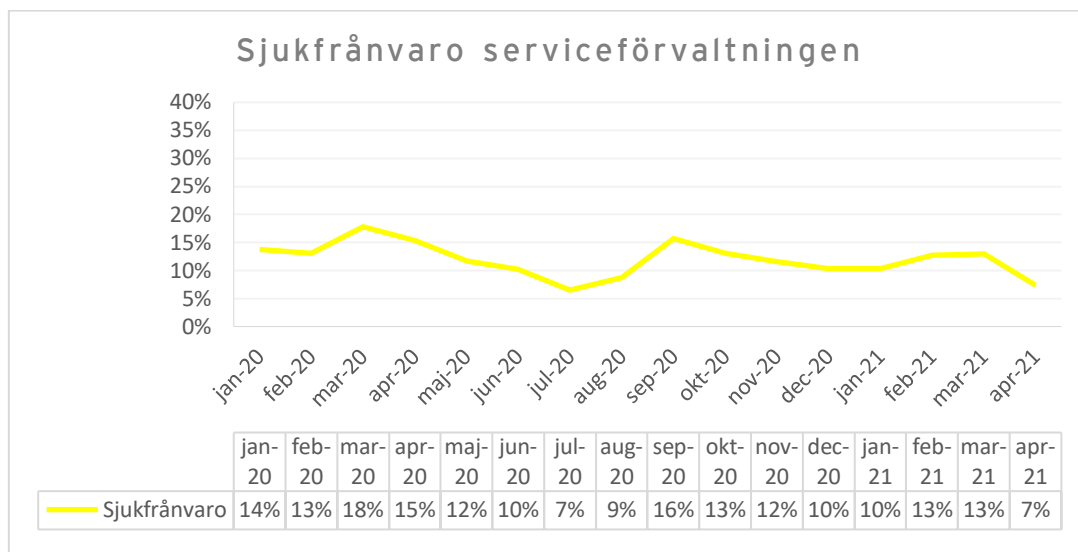
Av diagrammet ovan ser vi att den totala sjukfrånvaron var som högst (11 procent) i mars år 2020, för att sedan stabiliseras.

Enligt uppgift finns ett tjugotal medarbetare från andra verksamheter i kommunen som kan hoppa in vid behov, utifrån kommunens inventering som beskrivs i avsnitt 4.4.1.

Vidare har förvaltningen tagit fram en rutin för direktör under Covid-19, i syfte att säkerställa att förvaltningen kan bibehålla en direktörsfunktion under pandemin. Av rutinen framgår att driftchefen ersätter ordinarie direktör vid frånvaro. Av rutinen framgår vad som ska genomföras dagligen, veckovis och vid behov. Rutinen anger även vilka möten som tillfällig direktör ska delta på samt möteslänk. Enligt intervjuade har driftchef ersatt direktören vid ett tillfälle under pandemin. Renhållningsverket har även upprättat en dokumenterad successionsordning, vilken innehåller namn på tillförordnade direktör, avdelningschefer och enhetschefer för respektive avdelning och enhet.

4.4.3. Servicenämnden

Intervjuade från serviceförvaltningen uppger att de har haft en hög sjukfrånvaro under hela pandemin. Den totala sjukfrånvaron i serviceförvaltningen redovisas nedan:

Intervjuade uppger dock att de inte har behövt aktivera scenarioplaneringen. Utöver scenarioplaneringen som framgår av nämndens pandemiplan har förvaltningen tagit fram en planering av personalbemanning utifrån ett antal olika scenarier. Av scenarioplaneringen framgår vilka verksamheter som klarar bedriva ordinarie verksamhet och vilka verksamheter som inte klarar sig utifrån scenarierna:

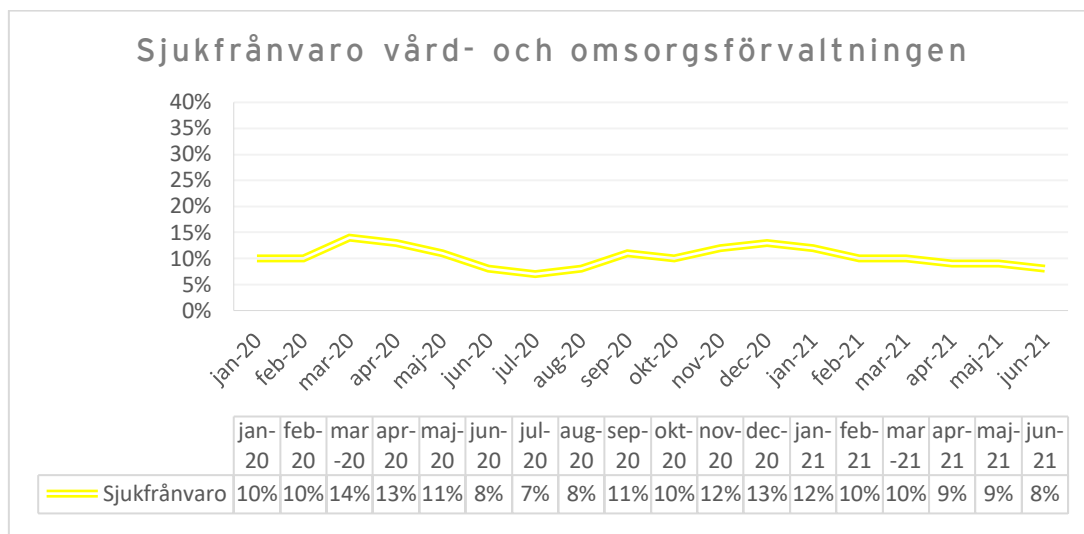
- ▶ Stora personalbortfall (40–60 procent) under längre tidsperiod (6-10 veckor)
- ▶ Folkhälsomyndigheten beslutar om total karantän av hela Sverige/hela kommunen som gäller i två veckor
- ▶ Smitta återkommer hösten 2020 och scenario ett och två ovan inträffar

Av planen framgår vilka åtgärder som behöver vidtas om scenario tre inträffar. Åtgärderna innebär att fysiska kontrakt och uppsägningar måste hanteras samt att ekonomiska konsekvenser behöver beaktas och minimeras. Till scenarioplaneringarna hör handlingsplan för måltidsförsörjning vid 50 procent frånvaro och stängda gymnasieskolor samt handlingsplan för måltider vid beslut om total karantän av hela Sverige/hela kommunen. Av handlingsplanerna framgår att äldreomsorgen kommer prioriteras, då det är en samhällsviktig verksamhet. Vidare innehåller handlingsplanen för frånvaro, förslag på åtgärder så som vikarieanskaffning och anpassad produktion.

Vidare finns ett dokument där det framgår vilka arbetsuppgifter olika funktioner i förvaltningen kan stötta i vid personalbortfall inom olika avdelningar på förvaltningen. Vi har även tagit del av förslag kring åtgärder vid 50 procents personalbortfall hos transportenheten.

4.4.4. Vård- och omsorgsnämnden

Intervjuade från vård- och omsorgsförvaltningen uppger att ledningsgruppen veckovis har följt upp statistik över sjukfrånvaro sedan mars 2021, i syfte att vara beredd på att vidta åtgärder vid stort personalbortfall. Före mars 2021 följde ledningsgruppen upp sjukfrånvaron dagligen. Enligt uppgift var frånvaron som mest utmanande från mitten av december år 2020 till slutet av januari år 2021. Nedan redovisas total sjukfrånvaro för förvaltningen:

Personalbortfallet var enligt uppgift påtagligt inom vissa enheter, framförallt inom särskilda boenden. Av den anledningen aktiverade de beredskapsplanen under gällande period.

Av beredskapsplanen framgår att beredskapsgruppen ansvarar för att anställa, introducera, prioritera och omfördela personal. Beredskapsplanen innehåller en prioriteringsordning av vilka åtgärder som ska vidtas vid stort personalbortfall, enligt nedan:

- ▶ Ordinarie personal som har anmält att de kan utöka sin tjänstgöringsgrad.
- ▶ Redan anställda vikarier och timanställda inom vård- och omsorgsförvaltningen.
- ▶ Redan anställd personal som kan flyttas om.
- ▶ Erfarna/utbildade sommarvikarier som kan anställas på nytt.

Det har även tagits fram en snabbintroduktionsutbildning av medarbetare som anställts på grund av ökat personalbortfall, som genomförs digitalt.

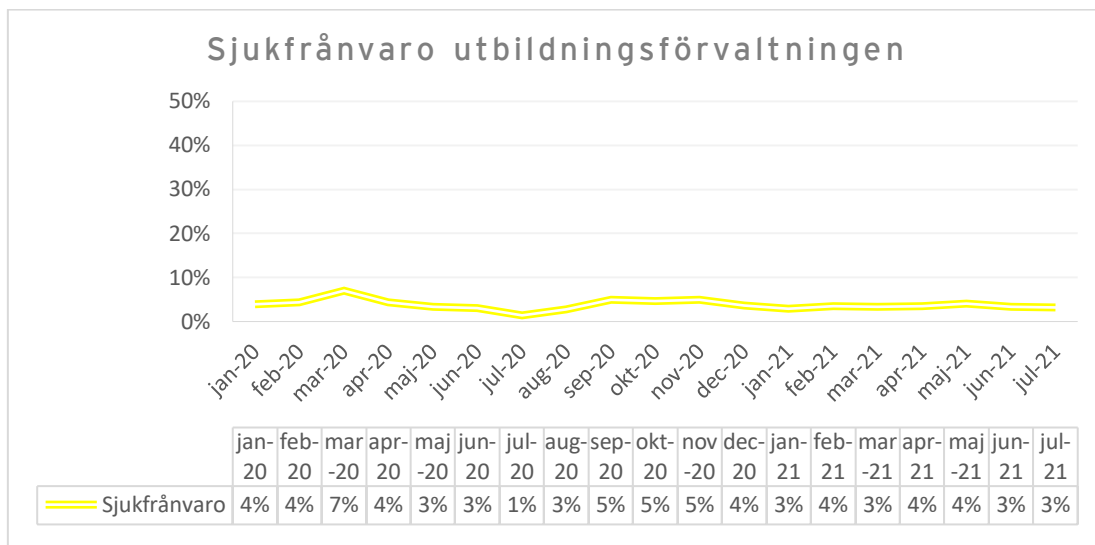
Förvaltningen har en handlingsplan vid pandemi från år 2009, vilken har reviderats kontinuerligt under år 2020 samt år 2021. Handlingsplanen innehåller bland annat en prioritering av verksamheter som ska hållas öppna samt verksamheter som kan ha begränsade öppettider, stängas eller få förändrat uppdrag. Av handlingsplanen framgår att personal kan komma att omdisponeras från andra arbetsplatser vid behov.

Enligt uppgift har personal från förvaltningen endast omfördelats mellan enheter vid ett fåtal tillfällen. Förvaltningen skapade även ett resursteam inom verksamheten för särskilda boenden med ett 40-tal medarbetare som kunde arbeta heltid vid behov. I syfte att underlätta för den tillfälliga personalen, frikopplade förvaltningen en personal på aktuell enhet med god kunskap om vårdtagarna som kunde introducera de nya när de kom in till arbetet. Förvaltningen har även förberett en prioriteringsordning av arbetsuppgifter vid stora personalbortfall. Beslutet att aktivera prioriteringsordningarna ligger på respektive enhet. Vidare utsåg förvaltningen sjuksköterskor som hade i uppgift att vara rådgivande till sina kollegor avseende hantering av covid-19.

Vid intervjuer framkom att serviceförvaltningen även har stöttat vård- och omsorgsförvaltningen genom att bistå med lokalvård inom vård- och omsorgen så att deras medarbetare kunde fokusera på omvårdnad. I det sammanhanget tog förvaltningschefen för vård- och omsorg direkt kontakt med förvaltningschef för serviceförvaltningen, i syfte att effektivisera processen. I övrigt sker samarbetet genom krisconcernledningen.

4.4.5. Utbildningsnämnden

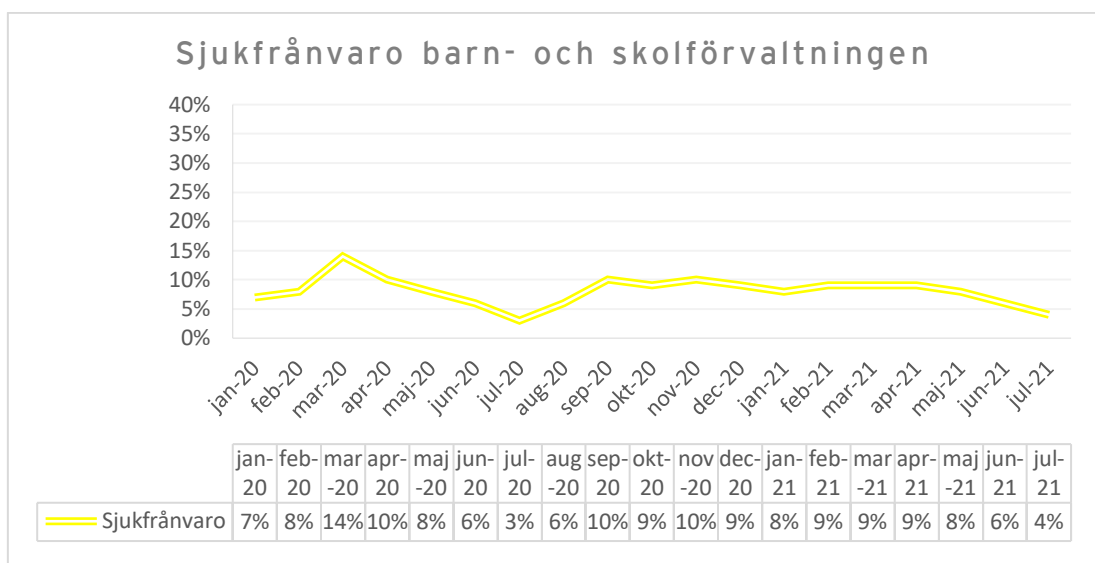
Vid intervju uppges att sjukfrånvaron bland medarbetarna har varit låg i förvaltningen under pandemin i jämförelse med statistiken före pandemin. Nedan redovisas total sjukfrånvaro för utbildningsförvaltningen under år 2020 samt fram till juli år 2021:

Utbildningsförvaltningen har som högst haft sju procent total sjukfrånvaro, i mars 2020. Förvaltningen har därav inte använt sig av scenarioplaneringen vid personalbortfall, som återfinns i förvaltningens pandemiplan. Scenarioplaneringen innehåller planering för om 15 procent eller 50 procent av de anställda insjuknar.

4.4.6. Barn- och skolnämnden

Intervjuade uppger att den största utmaningen under pandemin har varit hög sjukfrånvaro inom förskolan. Förvaltningen har anställt timvikarier, men enligt uppgift har även dem varit sjuka och inte kommit in i arbetet i den takt det funnits behov av. Den totala sjukfrånvaron inom förvaltningen redovisas nedan:

Av diagrammet ovan ser vi att sjukfrånvaron framförallt stack ut i mars 2020.

Förvaltningen har upprättat en planering utifrån olika scenarion kopplat till att en mindre andel personal, en stor andel personal eller att större andel av personalen är frånvarande samt kopplat till stängning av skolor och förskolor.

4.5. Vaccinationer

Då revisionsfrågan om vaccinationer har fortskridit enligt plan endast avser vård- och omsorgsnämnden är det endast vård- och omsorgsförvaltningens arbete som kommer beskrivas i detta avsnitt.

Arbetet med vaccinationer har genomförts med hjälp av vägledningar från Skånes kommuner och Region Skåne. Vi har tagit del av vägledningsdokument, vilka innehåller:

- ▶ Vägledning för hur lokalt samarbete mellan kommunen, primärvården och Region Skåne bör organiserad vid hantering av vaccinationer av riskgrupper i hemmiljö, brukare beviljade insats enligt LSS, brukare inom särskilt boende och personalgrupper. Vägledningarna innehåller ansvarsfördelning mellan kommunal hälso- och sjukvård, primärvården och Region Skåne samt hur grupperna ska få information.

Enligt intervjuade från förvaltningen har vaccinering av vårdtagare och personal varit välfungerande och fortskridit som planerat. Vid granskningens tidpunkt har alla vårdtagare och personal som vill bli vaccinerade blivit färdigvaccinerade. Intervjuade uppger att förvaltningen upplevde samarbetet med Region Skåne som välfungerande då de anordnade mobila team, som personal från kommunen körde runt till samtliga vårdtagare för vaccinering. Vård- och omsorgsförvaltningen utsåg inledningsvis två vaccinsamordnare som planerade vaccinationen av vårdtagare och personal samt samarbetade med Region Skåne inom ramen för planering av vaccinationer. Vi har tagit del av dokumentation som visar planering av körrundor och tider för första och andra dosen vaccin.

4.6. Lagerhållning

I avsnitten nedan beskrivs hur de olika förvaltningarna har planerat kring lagerhållning av bland annat skyddsutrustning och livsmedel. Vid intervju uppges att utbildningsförvaltningen inte har upprättat någon planering kring lagerhållning då de inte ser ett behov av lagerhållning.

4.6.1. Kommunstyrelsen

Vid intervju uppges att serviceförvaltningen bistått kommunkontoret med lagerhållning av handskar, handsprit och munskydd bland annat. Av kommunens risk- och sårbarhetsanalys framgår även att måltidsservice har ansvar för att försörja vårdboenden med mat och bör därav upprätta plan för eventuellt lager av livsmedel. Lagerhållning för servicenämnden beskrivs i avsnitt 4.6.3.

4.6.2. Renhållningsstyrelsen

Vid intervju uppges att förvaltningen har inventerat reservdelar för fordon och telefoner, i syfte att säkerställa att de har beredskap ett par månader framåt i tid. Förvaltningen har även upprättat en inköpslista, i vilken det framgår vem som ansvarar för inköp och lagerhållning av exempelvis fordon, telefoner, reservdelar, bränsle och arbetskläder i 18 månader framöver. Av listan framgår även hur långt nuvarande lager räcker. Av ledningsgruppens åtgärdslogg, vilken beskrivs i avsnitt

3.2, framgår även att en vidtagen åtgärd har varit att tillse en kontinuerlig analys av bränsletillgång.

Intervjuade uppger att kommunen behöver arbeta tillsammans för att säkerställa bränsle till fordonen. Renhållningsverket, markentreprenad som är en del av serviceförvaltningen och hemvården i vård- och omsorgsförvaltningen utgör verksamheter som är beroende av bränsle. Detta har förvaltningschef för renhållningsverket lyft i kommunens krisberedskapssammanhang. Renhållningsverket har varit i kontakt med ramavtalsleverantörer för att kartlägga var de kan tanka om det skulle ske något på verket där de vanligtvis tankar.

4.6.3. Servicenämnden

Enligt uppgift har serviceförvaltningen en lagerhållning av livsmedel som varar i två till tre dagar. Vid eventuell brist på livsmedel är äldreomsorgen högst prioriterad. Vi har tagit del av dokumenterad prioriteringslista över verksamheter, i vilken det framgår vilka verksamheter som är prioriterade vid brist på livsmedel. Genom omprioritering i enlighet med listan kan de försörja äldreomsorgen med måltider ytterligare några dagar om de inte levererar måltider till övriga verksamheter inom kommunen. Markentreprenad inom serviceförvaltningen har hanterat lagerhållning och transport av skyddsmaterial åt andra förvaltningar.

4.6.4. Vård- och omsorgsnämnden

Av förvaltningens handlingsplan vid pandemi framgår att det finns ett upprättat lager som skall räcka i minst tre månader som består av handsprit, ytdesinfektion, handskar, munskydd, visir och plastförkläden. Enligt planen ska serviceenheten vara behjälplig med transport av material och lagerutrymme. Vad gäller matförsörjning anger planen att måltidsservice på serviceförvaltningen ansvarar för kyld mat enligt ordinarie rutiner.

Utifrån brist på skyddskläder och skyddsutrustning upprättade förvaltningen ett förslag till organisering av hanteringen av detta i september år 2020. Av förslaget framgår att kommunens avtalsleverantör av sjukvårdsmaterial inte kunde garantera de volymer förvaltningen behöver. Enligt förslaget medför detta både behov av avtal utanför upphandling och tillfälliga inköp från olika leverantörer. En förutsättning för att detta ska funka är en central hantering av inköpen, enligt förslaget. Vidare är kommunen enligt Länsstyrelsen ålagd att lagerhålla skyddskläder/skyddsutrustning motsvarande 3 månaders förbrukning. För att detta lager inte ska bli gammalt krävs rotation på produkterna, enligt förslaget. Av dokumentet framgår att följande åtgärder har vidtagits:

- ▶ Serviceenheten lagerhåller för kortsiktiga behov och veckovis distribution.
- ▶ Markentreprenad lagerhåller större mängder i hela pallar.
- ▶ Enheternas veckovisa behov levereras av vaktmästare på serviceenheten enligt fasta turer.
- ▶ Lagerstatus sammanställs veckovis och redovisas för krisledningsgruppen.
- ▶ Under pågående pandemi har 50 % extra administratörsresurs tillsatts för att hantera beställning, packning och räkning av lager status.

Av förslaget framgår att kommunen bör diskutera fortsatt central hantering av lagerhållning.

4.6.5. Barn- och skolnämnden

I barn- och skolnämnden pandemiplan lyfts måltider som ett beroende kopplat till samhällsviktig verksamhet, som i stor utsträckning sköts av måltidsservice utöver de enheter som har eget tillagningskök. Det framgår dock att det ska finnas akutmat att tillgå på förskoleenheterna. Respektive rektor ansvarar för ett reservlager av mat på de förskolor och fåtal skolor som har eget tillagningskök.

4.7. Bedömning

Utifrån det underlag vi har granskat gör vi bedömningen att samtliga granskade nämnder och styrelser fattat ändamålsenliga beslut under pandemin. Respektive instans och förvaltning har arbetat med riskanalyser, vidtagande av åtgärder samt ordförandebeslut i den utsträckning behov har funnits för detta. Granskningen visar att åtgärder och beslut har legat föremål för utvärdering och analys på kommunövergripande nivå och inom samtliga förvaltningar, vilket vi ser positivt på. Vi ser även positivt på att det har identifierats förbättringsområden/ åtgärder utifrån utvärderingarna.

Det finns framtagna åtgärdsplaner för personalförsörjning vid eventuellt personalbortfall på kommunövergripande nivå samt inom respektive förvaltning. Vi bedömer det som positivt att kommunen har inventerat/efterfrågat kompetens hos såväl medborgare som tjänstemän i syfte att kunna tillhandahålla medarbetare inom samhällsviktiga områden vid personalbrist. Vi ser även positivt på att förvaltningar har stöttat varandra med arbetskraft vid personalbortfall under pandemin som serviceförvaltningen har gjort för vård- och omsorgsförvaltningen. Vad gäller sjukfrånvaron noterar vi att framförallt servicenämndens verksamhet ligger högre än snittet för den totala sjukfrånvaron i kommunen. Även vård- och omsorgsnämndens och barn- och skolnämndens verksamhet ligger något högre än snittet för total sjukfrånvaro i kommunen. Utifrån att sjukfrånvaron i servicenämnden var som högst 18 procent, ser vi en risk för nämndens förmåga att upprätthålla en tillräcklig personalförsörjning.

Vi bedömer det som positivt att vaccineringen av vårdtagare och personal inom vård- och omsorgsförvaltningen uppges ha varit välfungerande och fortskridit enligt plan.

Inom samtliga undersökta förvaltningar utöver utbildningsförvaltningen finns en lagerhållning av antingen livsmedel, skyddsutrustning eller övrigt material som är av vikt för den samhällsviktiga verksamheten. Utifrån intervjuer noterar vi att vissa intervjuade ser ett behov av att kommunen samverkar för att säkerställa tillgång till bränsle för fordon inom kommunens samhällsviktiga verksamhet. Vad gäller livsmedelsförsörjningen ser vi positivt på att det finns en upprättad prioritering hos servicenämnden över vilka verksamheter som ska förses med livsmedel vid brist. Av kommunens risk- och sårbarhetsanalys framgår dock att det även bör finnas en plan för lager av livsmedel, vilket saknas vid granskningens tidpunkt. Utifrån detta bedömer vi att behovet av att ta fram en plan för lagerhållning av livsmedel bör ses över. Vad gäller lagerhållning av skyddsutrustning ser vi positivt på att vård- och omsorgsförvaltningen har sett över organiseringen av lagerhållningen. Av översynen framgår att förvaltningen anser att det krävs en central hantering av inköp av skyddsutrustning för att kunna tillgodose behoven.

5. Samarbete med civilsamhälle och frivilligorganisationer

5.1. Kommunstyrelsen

I vår granskning av kris- och sårbarhet år 2020 konstaterade vi att kommunen har en systematisk samverkan med Svenska kyrkan och Röda Korset, som kan bistå med lokaler och bemanning vid behov. Vidare konstaterade vi att kommunen har möjlighet att via frivilligorganisationer, såsom Hemvärnet och Lottakåren, anställda personal i händelse av kris eller störning.

I denna granskning har vi tagit del av mall för samverkansavtal mellan kommunen och församlingar inom Svenska kyrkan. Sådant avtal syftar till att kommunen ska kunna nyttja Svenska kyrkans lokaler vid behov under kris. Till samverkansavtalet hör en bilaga som listar material som ska finnas i lokalen såsom första-hjälpen låda och filter. Av bilagan framgår även hur mycket det ska finnas av olika material, vem som köper in material och när det ska inventeras. Vidare finns en bilaga med rutin för hur samverkansavtalet aktiveras. Bilagan innehåller uppgiftsfördelning mellan kommunen och församlingen samt vilka aktiviteter som ska vidtas.

Utöver samverkan med församlingar har kommunen upprättat en mall för samverkansavtal med förbund. Avtalet innehåller bland annat uppgiftsfördelning mellan kommunen och förbundet.

Kommunen har dock inte aktivt samverkat med Svenska kyrkan eller förbund under pandemin.

5.2. Nämnderna/styrelserna

Vad gäller nämndernas samarbete med civilsamhället och frivilligorganisationer har renhållningsverket, vård- och omsorgsförvaltningen samt barn- och skolförvaltningen arbetat med civilsamhället och frivilligorganisationer. Enligt uppgift har utbildningsförvaltningen och serviceförvaltningen inte samarbetat med civilsamhället eller frivilligorganisationer kring åtgärder och beslut kopplade till kommunens pandemihantering.

Vid intervju framkom att renhållningsverket har haft feriepraktikanter⁴ som har städade naturområden, som har varit belastade på grund av mer nedskräpning under pandemin.

Enligt uppgift har vård- och omsorgsförvaltningen samverkat med civilsamhället på olika sätt under pandemin. Exempelvis har förvaltningen haft kontakt med Svenska kyrkan för att upprätta en beredskap med volontärer som skulle kunna sitta vak vid behov under pandemin. Förvaltningen har dock inte behövt ta hjälp av volontärer och därmed uppstod inget samarbete i praktiken. Vidare har de samverkat med enskilda musiker som har anordnat föreställningar för vårdtagarna. Vi har tagit del av dokumentation som beskriver föreställningarna. Förvaltningen har även haft stöd av Kemicentrum på Lunds universitet som tillverkade handsprit vid brist hos leverantörer.

Vad gäller barn- och skolförvaltningen så har de samarbetat med företaget Axis kring digitala aktiviteter på fritids under lovveckor.

---

⁴ Feriepraktik är sommarpraktik som erbjuds ungdomar födda mellan 2003-2005 i Lunds kommun. Praktikplatserna erbjuds i första hand till ungdomar som står långt ifrån arbetsmarknaden.

5.3. Bedömning

Vi kan konstatera att granskade nämnders verksamheter verkar för en samordning mellan kommunen och civilsamhället, då det finns mallar för avtal som innehåller uppgiftsfördelning mellan kommunen och frivilliga. Vi noterar därtill att kommunen har haft kontakt med frivilligorganisationer innan och under pandemin kring eventuella behov av stöd, vilket vi ser positivt på. Dock noterar vi att den formella styrningen inte är så tydligt kring samarbetet med civilsamhället. Mot bakgrund av detta menar vi att det är upp till kommunen att se över om samarbetet med civilsamhället och frivilligorganisationer är tillräckligt utifrån kommunens behov.

6. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att granskade nämnder och styrelser har ett till stor del ändamålsenligt krisberedskaps- och krisledningsarbete.

I föregående granskning av krisberedskapen i Lunds kommun konstaterades ett behov av samordning och stöd från kommunstyrelsen till nämnderna avseende krisberedskapsarbetet. Detta utifrån att nämndernas risk- och sårbarhetsanalyser inte var fullständiga samt att det inte fanns en planering för framtida övningsinsatser. Vi noterar att det har initierats ett arbete med att vidta åtgärder utifrån föregående gransknings rekommendationer, bland annat har det tagits fram en ny modul för att upprätta risk- och sårbarhetsanalyser. Vad gäller plan för övning och utbildning saknar granskade styrelser och nämnder färdigställda planer. Vi ser även att föregående rekommendation, vilken lämnades i kommunrevisionens missiv, kring uthållighet ej beaktats. Vi vill därför betona vikten av att föregående gransknings rekommendationer beaktas i samband med det framtida arbetet.

Vad gäller renhållningsstyrelsen och servicenämnden bedömer vi att de har en till stor del ändamålsenlig planering för upprätthållande av central verksamhet. Vi grundar vår bedömning på att centrala styrdokument finns upprättade och har beslutats, dock bör beredskapsplanerna och renhållningsstyrelsens pandemiplan utvecklas för att innehålla samtliga delar enligt MSB:s och Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Vidare konstaterar vi att det saknas övnings- och utbildningsplaner även för renhållningsstyrelsen och servicenämnden.

Granskade nämnder/styrelser har tagit fram åtgärdsplaner för personalförsörjning och upprättat en planering kring lagerhållning av skyddsutrustning, livsmedel och övrigt material som den samhällsviktiga verksamheten är beroende av. Vi noterar att vissa intervjuade ser ett behov av en kommunövergripande samverkan för att säkra bränsle till kommunens fordon. Vi bedömer även att det råder viss otydlighet i kommunen kring ansvaret för lagerhållning av livsmedel. Slutligen bedömer vi det som positivt att åtgärder och beslut har legat föremål för utvärdering och analys på kommunövergripande nivå och inom samtliga förvaltningar.

Revisionsfrågor	Svar
<p>► Har kommunstyrelsen, utbildningsnämnden, barn- och skolnämnden samt vård- och omsorgsnämnden arbetat med de rekommendationer som lämnades i föregående granskning?</p>	<p>Vi bedömer att det har initierats ett arbete med att vidta åtgärder utifrån rekommendationerna som lämnades i föregående granskning.</p> <p>Bedömningen grundas på att kommunstyrelsen vidtagit åtgärder för att tydliggöra processer för arbetet. Vi ser positivt på att den nya modulen för RSA i Stratsys möjliggör för förtydligande av vad som gäller för nämndernas krisberedskapsarbete och att respektive nämnds RSA följer kommunens och MSB:s föreskrifter.</p> <p>Vad gäller övnings- och utbildningsplan saknas det en sådan för två av de tidigare granskade nämnderna och det pågår ett arbete med att färdigställa planen för utbildningsnämnden. På kommunövergripande nivå ska förvaltningen upprätta en kommungemensam övningsplan under det kommande året.</p>

	<p>Vi noterar att nämnderna i stor utsträckning inväntar nya mallar och processer inför att vidta åtgärder i enlighet med revisionens rekommendationer.</p>
<p>▶ Har renhållningsstyrelsen och servicenämnden en ändamålsenlig planering för upprätthållande av central verksamhet?</p>	<p>Vi bedömer att renhållningsstyrelsen och servicenämnden till stor del har en ändamålsenlig planering för upprätthållande av central verksamhet. Bedömningen grundar sig på att förvaltningarna har styrdokument för planering och organisering av arbetet så som RSA, beredskapsplan och pandemiplan. Dock noterar vi att beredskapsplanerna och renhållningsstyrelsens pandemiplan kan utvecklas till att även innehålla de delar som saknas idag utifrån vad MSB och Folkhälsomyndigheten rekommenderar att de ska innehålla. Vad gäller servicenämnden vill vi även betona vikten av att bedöma risker kopplade till livsmedelsförsörjningen.</p> <p>Slutligen noterar vi att det inte finns en övnings- eller utbildningsplan för förvaltningarna vid granskningens tidpunkt. Det pågår dock ett kommunövergripande arbete med att arbeta fram en övnings- och utbildningsplan som omfattar samtliga nämnder och styrelser.</p>
<p>▶ Har nämnder och styrelser fattat ändamålsenliga beslut med anledning av coronavirusets spridning i landet och regeringens eller myndigheternas beslut?</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Finns det framtagna åtgärdsplaner för personalförsörjning vid eventuella personalförsörjningsbortfall? ▶ Fortskrider vaccinationer enligt plan? ▶ Finns en tillräcklig planering kring lagerhållning av viktig utrustning, såsom skyddsutrustning och livsmedel? 	<p>Utifrån det underlag vi har granskat gör vi bedömningen att samtliga granskade nämnder och styrelser fattat ändamålsenliga beslut under pandemin.</p> <p>Ja. Det finns framtagna åtgärdsplaner för personalförsörjning vid eventuella personalförsörjningsbortfall.</p> <p>Ja. Vi bedömer det som positivt att vaccinering av personal och vårdtagare inom kommunen anses fungerat väl och fortskridit enligt plan.</p> <p>Till stor del. Det finns en planering av lagerhållning av livsmedel, skyddsutrustning och övrigt material som är av vikt för den samhällsviktiga verksamheten i kommunen. Vi noterar dock att vissa intervjuade ser ett behov av att kommunen samverkar för att säkerställa tillgång till bränsle för kommunens fordon. Måltidsservice har ålagts uppgift att ha lager av livsmedel. Vi noterar att det pågår en utredning av måltidsservice och att det råder otydlighet inom kommunen kring ansvaret för lagerhållning av livsmedel.</p>
<p>▶ Har åtgärder och beslut legat föremål för utvärderingar och analyser av dess eventuella konsekvenser för såväl inre</p>	<p>Ja. Granskningen visar att åtgärder och beslut har legat föremål för utvärdering och analys på kommunövergripande nivå och inom samtliga förvaltningar.</p>

organisation och medarbetare som kommunmedborgare?	
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Finns det ett tillräckligt samarbete med civilsamhälle och frivilligorganisationer? 	<p>Vi kan konstatera att kommunen verkar för en samordning mellan kommunen och civilsamhället, då det finns mallar för avtal som innehåller uppgiftsfördelning mellan kommunen och frivilliga. Vi noterar därtill att kommunen har haft kontakt med frivilligorganisationer innan och under pandemin kring eventuella behov av stöd, vilket vi ser positivt på. Dock noterar vi att den formella styrningen inte är så tydligt kring samarbetet med civilsamhället. Mot bakgrund av detta menar vi att det är upp till kommunen att se över om samarbetet med civilsamhället och frivilligorganisationer är tillräckligt utifrån kommunens behov.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Säkerställ en tillräcklig samordning, planering och förutsättningar för lagerhållning av bränsle, skyddsutrustning, viktiga material samt livsmedel. Häri ingår också att ta beslut kring uthållighet i enlighet med den rekommendation som tidigare lämnats.
- ▶ Säkerställa att det finns en plan för övning och utbildning som även beaktar den politiska involveringen.
- ▶ Slutföra det pågående arbetet med åtgärder för att följa rekommendationerna i föregående granskning, vilka kvarstår.

Vi rekommenderar servicenämnden att:

- ▶ Se över behov av att utveckla krisberedskapsplan till att innefatta samtliga områden enligt MSB:s och Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Vi rekommenderar renhållningsstyrelsen att:

- ▶ Se över behov av att utveckla krisberedskapsplan och pandemiplan till att innefatta samtliga områden enligt MSB:s och Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Vi rekommenderar renhållningsstyrelsen, servicenämnden, barn- och skolenämnden, vård- och omsorgsnämnden och utbildningsnämnden att:

- ▶ Tydliggöra den politiska involveringen och delaktigheten i samband med krisledning.

Lund den 18 november 2021

Sara Shamekhi
EY

Imelda Bengmark
EY

Källförteckning

Intervjuade funktioner:

- ▶ Kommundirektör
- ▶ Säkerhetschef
- ▶ Förvaltningsdirektör för vård- och omsorgsförvaltningen
- ▶ MAS, vård och omsorgsförvaltningen
- ▶ Kvalitetsstrateg samt vaccinsamordnare på vård- och omsorgsförvaltningen
- ▶ Verksamhetschef för särskilt boende
- ▶ Utbildningsdirektör
- ▶ Förvaltningsjurist på utbildningsförvaltningen
- ▶ Utvecklingsstrateg på utbildningsförvaltningen
- ▶ Verksamhetschef för grund- och grundsärskola
- ▶ Förvaltningsjurist och enhetschef inom barn- och skolförvaltningen
- ▶ Kommunikationsansvarig på barn- och skolförvaltningen
- ▶ HR-chef på barn- och skolförvaltningen
- ▶ Direktör för renhållningsverket
- ▶ Renhållningsstyrelsens presidium
- ▶ Servicedirektör
- ▶ Stabs- och ekonomichef på serviceförvaltningen
- ▶ Affärsområdeschef för måltidsservice på serviceförvaltningen
- ▶ Ordförande och vice ordförande i servicenämnden

Medverkat vid intervjuerna:

- ▶ Sara Shamekhi, EY
- ▶ Imelda Bengmark, EY
- ▶ Lennart Nilsson, förtroendevald revisor

Dokument:

Kommunstyrelsen

- ▶ Pandemiplan för Lunds kommun, 2020
- ▶ Mall för införandeplan av ny RSA-modul i Stratsys
- ▶ Lathund för RSA i Stratsys, 2021
- ▶ Skiss på uppbyggnad och process i nya RSA-modulen i Stratsys, 2021
- ▶ Mall för avtal mellan Lunds kommun och eventuell församling avseende nyttjande av lokaler som Trygghetspunkt
- ▶ Bilaga till mall för avtal med lista över materiel som ska finnas på Trygghetspunkten
- ▶ Bilaga till mall för avtal med rutin för aktivering av Trygghetspunkt
- ▶ Mall för samverkansavtal med frivilliga förbund
- ▶ Dokumentsamling för att starta Lunds kommuns krisledningsorganisation, 2020
- ▶ Checklista vid uppstart av krisledningsorganisationen, 2020
- ▶ Utbildningsmaterial för utbildning i stabsmetodik, 2021
- ▶ Processbeskrivning för kompetensmatchning

- ▶ Pulsen för kommunkontoret, maj 2020
- ▶ Resultat av Leesmanundersökning, 2020
- ▶ Checklista: RSA och beredskapsplaner – Ny mandatperiod, 2021
- ▶ Checklista: RSA och beredskapsplaner – Årlig uppföljning, 2021
- ▶ Krisberedskap i Lunds kommun, nuläge och planering 2021-2025
- ▶ Årshjul för beredskapssamordnares arbete, 2021
- ▶ Årshjul för beredskapssamordnares arbete vid ny mandatperiod, 2021
- ▶ Överväganden rörande bevarande av Krisledningsgruppens handlingar om pandemin Covid-19, 2021
- ▶ Upphandlingsdokument för extern utvärdering av krisledningsorganisationen och dess hantering av pandemin, 2021
- ▶ Medieanalys av Lunds kommuns arbete under coronakrisen, 2020
- ▶ Uppföljande medieanalys av Lunds kommuns arbete under coronakrisen, 2021
- ▶ Ordförandebeslut 2021
- ▶ Statistik över sjukfrånvaro 2020 och 2021

Renhållningsstyrelsen

- ▶ Mall för riskbedömning vid smitta och handlingsplan, 2020
- ▶ Inköpslista
- ▶ Driftplanering for dummies
- ▶ Krisberedskapsplan 2019
- ▶ Medarbetarundersökning 2021
- ▶ Minnesanteckning från möte kring krisledningsorganisation avseende pandemiläge, 2020-03-12 samt protokoll från möten i strategiska ledningsgruppen mellan november 2020 – juni 2021
- ▶ Pandemiplan för Lunds Renhållningsverk 2020
- ▶ Rutin för direktör under Covid-19, 2020
- ▶ Sjukfrånvaro år 2020 samt fram till juli år 2021
- ▶ Successionsordning, 2020
- ▶ Årsanalys 2020
- ▶ Åtgärdslogg

Servicenämnden

- ▶ Krisberedskapsplan 2019
- ▶ Bilaga 1 till krisberedskapsplan, krisberedskapsprocessen
- ▶ Pandemiplan för serviceförvaltningen, 2020
- ▶ Risk- och sårbarhetsanalys för servicenämnden, 2019
- ▶ Medarbetarenkät, 2020
- ▶ Medarbetarenkät, 2021
- ▶ Personalbemanning utifrån olika scenarier, 2020
- ▶ Sjukfrånvarostatistik 2020 samt januari till april 2021
- ▶ Underlag för personalbemanning vid olika scenarier, 2020

- ▶ Protokollsutdrag från kommunstyrelsen 2019-11-06 med utredning avseende samlad måltidsorganisation
- ▶ Styrgruppens förslag till huvudmannaskap för måltidsorganisation i Lunds kommun, 2021-03-01
- ▶ Huvudmannaskap för måltidsorganisation i Lunds kommun Bilaga 2 Fördjupad utredning 2020 - nämndernas remissvar
- ▶ Huvudmannaskap för måltidsorganisation i Lunds kommun Bilaga 3 Fördjupad utredning 2020 - remissunderlag
- ▶ Tjänsteskrivelse om huvudmannaskap för måltidsorganisation, 2021-04-13
- ▶ Protokollsutdrag från kommunstyrelsens arbetsutskott avseende Huvudmannaskap för måltidsorganisation i Lunds kommun, 2021-04-26
- ▶ Protokollsutdrag från kommunstyrelsen avseende Huvudmannaskap för måltidsorganisation i Lunds kommun, 2021-05-05
- ▶ Kundlista över prioriterade verksamheter, 2020-03-20
- ▶ Förslag till åtgärder för att möta 50% personalbortfall hos tranportenheten, 2020-05-13
- ▶ Handlingsplan för måltidsförsörjning vid 50% frånvaro och stängda gymnasieskolor, 2020-04-01
- ▶ Handlingsplan för måltider vid beslut om total karantän av hela Sverige/hela kommunen, 2020-04-01
- ▶ Rapport Utvärdering av Corona våren 2020 inom Serviceförvaltningen enligt AAR metoden, 2020-08-31
- ▶ Utdrag ur årsanalysen 2020 avseende verksamhetens påverkan av Corona
- ▶ Utdrag ur delårsrapporten 2021 avseende verksamhetens påverkan av Corona
- ▶ Beslutslogg under coronapandemin
- ▶ Ordförandebeslut 2021
- ▶ Utvärdering av Serviceförvaltnings övning 2019
- ▶ Kontaktlista vid krisläge, 2019
- ▶ Checklista för mötesstruktur och mötesordning i krisläge, 2018
- ▶ Larmlista vid krislägen, 2021

Utbildningsnämnden

- ▶ Krisplan gymnasieskolan Vipan, 2021
- ▶ Tjänsteskrivelse avseende förslag till att ge Lunds gymnasieelever möjlighet att studera inom kommunal vuxenutbildning innan 20 års ålder för att färdigställa eller komplettera sin tidigare påbörjad gymnasieutbildning, 2021-04-13
- ▶ Tjänsteskrivelse "Behov av extra stöd till gymnasieskolorna till följd av fjärr- och distansundervisning", 2021-03-12
- ▶ Behovsinventering – extra stöd till gymnasieskolorna till följd av fjärr- och distansundervisning, 2021-03-24
- ▶ Riskbedömning och handlingsplan vid smitta, 2021-05-24
- ▶ Kvalitetsanalys läsåret 2019/2020
- ▶ Ordförandebeslut år 2021

Vård- och omsorgsnämnden

- ▶ Krisledningsplan 2021, Vård- och omsorgsnämnden
- ▶ Handlingsplan för krisgrupp, 2019-08-28
- ▶ Vägledning vaccination, 2020-12-21
- ▶ Vägledning kring hantering av information till vårddagare med regelbunden omvårdnadsinsats i hemmiljö inför vaccination mot covid-19, 2021-02-10
- ▶ Vägledning kring hantering av information till brukare 18 – 64 år som är beviljad insats enligt LSS inför vaccination mot covid-19, 2021-03-22
- ▶ Vägledning kring hantering av vaccination mot covid-19 till brukare födda 2003–1957 på bostad med särskilt service för vuxna enligt LSS samt personalgrupper som arbetar nära dessa, 2021-03-04
- ▶ Beredningsplan vid stort personalfall pga. Covid-19
- ▶ Dokumentation avseende innehåll i föreställningar för särskilda boenden
- ▶ Dokumentation avseende vaccinplanering i särskilt boende, hemvården och LSS
- ▶ Hantering av skyddskläder och skyddsutrustning våren 2021 – förslag till organisering, 2020-09-04
- ▶ Handlingsplan vid pandemi, revideras 2021-06-17
- ▶ Rutin avseende brukare/patient med behov av kohortvård på korttidsboende, 2020
- ▶ Delegationsbeslut fattade av Vård- och omsorgsdirektör 2021
- ▶ Statistik över sjukfrånvaro 2020 och 2021
- ▶

Barn- och skolförvaltningen

- ▶ Riskbedömning och handlingsplan vid arbete hemifrån, 2021-01-27
- ▶ Riskbedömning vid smitta och handlingsplan, 2020
- ▶ Riskbedömning vid smitta och handlingsplan inför sammanslagning, 2021
- ▶ Pedagogisk omsorg för fritidshem och förskola vid stängning av pedagogisk verksamhet, grundskola och förskola
- ▶ Kommunikationsplan vid beslut om stängning av verksamheter med anledning av covid-19, 2020
- ▶ Scenarioplanering med anledning av covid-19, 2020
- ▶ Pulsen februari, april och maj 2021 barn- och skolförvaltningen Lund Berätta hur du har det på ditt arbete under covid-19 - BSF, januari-juni 2021
- ▶ Protokoll skyddskommittén januari 2021 – juni 2021
- ▶ Kvalitetsrapport läsåret 2019/2020
- ▶ Månadsstatistik över orosanmälningar, 2021
- ▶ Enkätresultat från elevenkät avseende fjärrundervisning i januari och februari 2021, åk 7, åk 8, åk 9
- ▶ Protokoll från gemensam skyddskommitté för barn- och skolförvaltningen, utbildningsförvaltningen, serviceförvaltningen samt kultur- och fritidsförvaltningen, januari 2021
- ▶ Checklista vid flytt av verksamhet till annan lokal på grund av lokal är obrukbar
- ▶ Planering av eventuell evakuering, 2021

- ▶ Handlingsplan inför scenarioplanering sommaren 2021
- ▶ Kommunikationsplan vid evakuering av verksamhet sommaren 2021
- ▶ Kontaktlista vid evakuering sommar 2021
- ▶ Kontaktlista vid evakuering
- ▶ Kontaktuppgifter till fackliga organisationer sommaren 2021
- ▶ Rutin vid stor egendomsskada
- ▶ Scenarioplanering brand sommaren 2021
- ▶ Presentationsunderlag analys av fjärrundervisning
- ▶ Pandemiplan, 2020
- ▶ Presidiets delegationsbeslut 2021
- ▶ Statistik över sjukfrånvaro 2020 och 2021